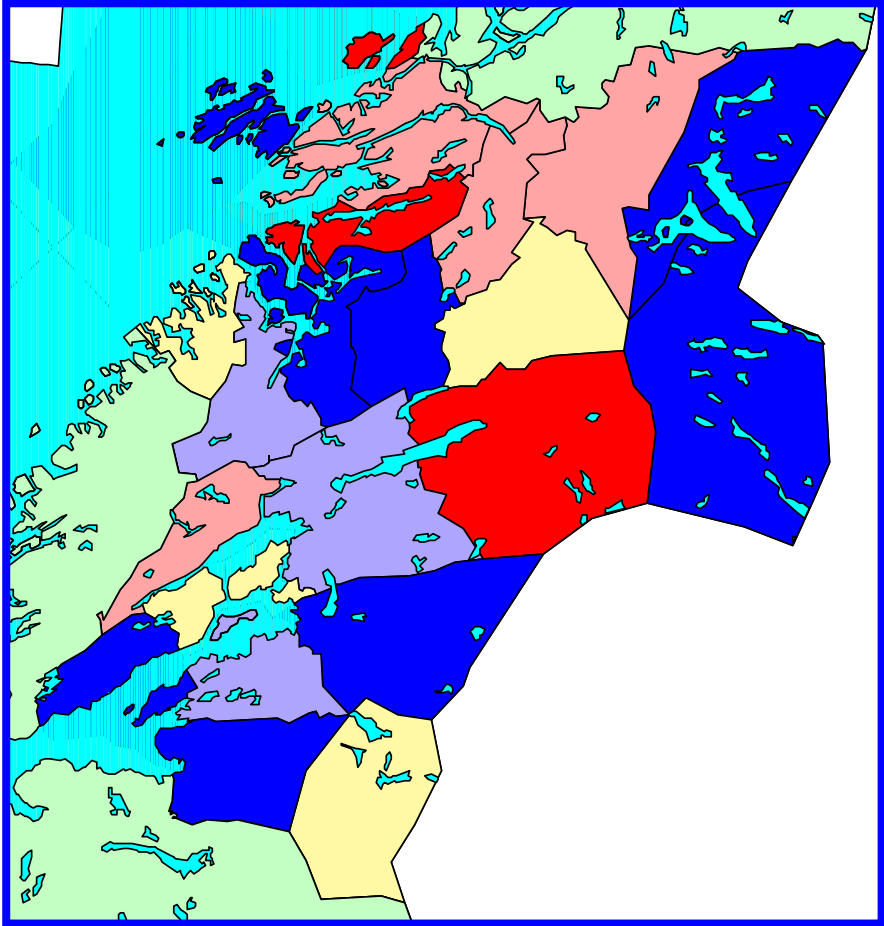

Næringsanalyse Nord-Trøndelag

Av Knut Vareide

Telemarkforskning-Bø

Arbeidsrapport 7/2005

Innhold:

➤	Forord	5
➤	Rapportens hovedsignaler	6
✓	<i>Utviklingen i Nord-Trøndelag</i>	7
✓	<i>Nord-Trøndelag i forhold til andre fylker</i>	7
➤	Lønnsomhet	8
✓	<i>Lønnsomhetsutvikling landsdeler</i>	8
✓	<i>Lønnsomhet i 2003 alle fylker</i>	8
✓	<i>Lønnsomhetsutvikling i Nord-Trøndelag</i>	9
✓	<i>Lønnsomhet regionvis</i>	9
✓	<i>Bransjevis lønnsomhet</i>	10
✓	<i>De mest lønnsomme enkeltbransjene</i>	10
✓	<i>De minst lønnsomme enkeltbransjene</i>	11
✓	<i>Bransjevis lønnsomhet i Nord-Trøndelag</i>	11
✓	<i>Lønnsomhet i kommunene i Nord-Trøndelag</i>	12
✓	<i>Kart: Lønnsomhet siste fem år, regioner</i>	13
✓	<i>Kart: Lønnsomhet i 2003, regioner</i>	14
✓	<i>Kart: Lønnsomhet siste fem år</i>	15
✓	<i>Kart: Lønnsomhet i kommunene, 2003.</i>	15
➤	Egenkapital	16
✓	<i>Egenkapital fylkesvis</i>	16
✓	<i>Egenkapital regionvis</i>	16
✓	<i>Egenkapital kommunevis</i>	17
✓	<i>Egenkapital bransjevis</i>	17
➤	Vekst	18
✓	<i>Andel vekstforetak 1998-2003</i>	18
✓	<i>Andel vekstforetak i de ulike fylkene</i>	18
✓	<i>Vekstforetak i hovednæringer Norge</i>	19
✓	<i>Enkeltbransjer i Norge med sterk vekst</i>	19
✓	<i>Enkeltbransjer med svak vekst</i>	20
✓	<i>Databransjens utvikling</i>	20
✓	<i>Andel vekstforetak i Nord-Trøndelag</i>	21
✓	<i>Andel vekstforetak i ulike næringer i Nord-Trøndelag</i>	21
✓	<i>Andel vekstforetak i regionene i Nord-Trøndelag</i>	22

✓	<i>Andel vekstforetak i kommunene i Nord-Trøndelag</i>	22
✓	<i>Kart: Vekst, gjennomsnitt siste fem år, regionvis</i>	23
✓	<i>Kart: Vekst i 2003, regionvis</i>	24
✓	<i>Kart: Andel vekstforetak, gjennomsnitt siste fem år</i>	25
✓	<i>Kart: Andel vekstforetak 2003</i>	25
➤	Sysselsetting	26
✓	<i>Sysselsetting fylkesvis</i>	26
✓	<i>Utvikling sysselsetting sektorvis</i>	27
✓	<i>Privat sektor fylkesvis</i>	27
✓	<i>Offentlig sysselsetting fylkesvis</i>	28
✓	<i>Sysselsetting bransjevis</i>	28
✓	<i>Bransjevis sysselsetting i Nord-Trøndelag</i>	29
✓	<i>Sysselsetting i kommunene i Nord-Trøndelag</i>	29
✓	<i>Enkeltbransjer med sterk vekst i sysselsetting</i>	30
✓	<i>Enkeltbransjer med sterk nedgang i sysselsetting</i>	30
➤	Nyetableringer	31
✓	<i>Nyetableringer i Norge 1997-2003</i>	31
✓	<i>Nyetableringer i landsdelene</i>	31
✓	<i>Nyetableringer i Nord-Trøndelag</i>	32
✓	<i>Nyetableringer i fylkene</i>	32
✓	<i>Nyetableringer regionvis</i>	33
✓	<i>Etableringsfrekvens i kommunene i Nord-Trøndelag</i>	33
✓	<i>Kart: Etableringsfrekvens, gjennomsnitt siste fem år, regionvis</i>	34
✓	<i>Kart: Etableringsfrekvens, 2003, regionvis</i>	35
✓	<i>Kart: Etableringsfrekvens, gjennomsnitt siste fem år.</i>	36
✓	<i>Kart: Etableringsfrekvens 2003</i>	36
➤	Pendling	37
✓	<i>Pendlingsmønstre i Midt-Norge</i>	37
✓	<i>Endringer i antall arbeidsplasser</i>	37
✓	<i>Netto pendling i kommunene i Nord-Trøndelag</i>	38
✓	<i>Nettopendling i kommunene i Nord-Trøndelag, prosent</i>	38
➤	Kultur	39
✓	<i>Hva er kulturnæringer?</i>	39
✓	<i>Kulturintensitet i fylkene</i>	39
✓	<i>Utvikling av etableringer i kultursektoren</i>	40
✓	<i>Etableringsfrekvens i kulturbransjene</i>	40
✓	<i>Andel vekstforetak i kultursektoren</i>	41

✓	<i>Lønnsomhet i kultursektoren</i>	41
➤	NM i næringsliv	42
✓	<i>NM i næringsliv Regioner</i>	42
✓	<i>Regionene i Trøndelag</i>	42
✓	<i>Kart: NM Regioner gjennomsnitt siste fem år</i>	43
✓	<i>Kart: NM i næringsliv regioner 2003</i>	44
✓	<i>NM i næringsliv, kommuner</i>	45
✓	<i>Rangering av næringslivet i kommunene i Nord-Trøndelag</i>	45
✓	<i>Kart: Næringslivsindeksen siste fem år</i>	46
✓	<i>Kart, næringslivsindeksen 2003</i>	46
✓	<i>Oversikt over kommunene i Nord-Trøndelag</i>	47
➤	Noter:	48

➤ Forord

Denne rapporten er utarbeidet på oppdrag fra Innovasjon Norge Nord-Trøndelag.

Tilsvarende rapporter er utarbeidet for seks av fylkeskommunene i Østlandssamarbeidet: Akershus, Østfold, Hedmark, Telemark, Oppland og Buskerud.

Hensikten er å bruke registeropplysninger fra bedrifter i landsdelen til å utarbeide analyser over utvikling og struktur for næringslivet i landsdelen. Data er hentet inn fra bedrifts- og foretaksregisteret i Statistisk sentralbyrå, trygderegisteret og fra Credit Informs base over regnskapsdata fra regnskapspliktige foretak. Disse basene er koblet og bearbeidet for å få fram analysene i denne rapporten.

Rapporten er også tilgjengelig på Internett. Rapporten finnes på adressen www.telemarksforsking.no/ostlandsanalysen.

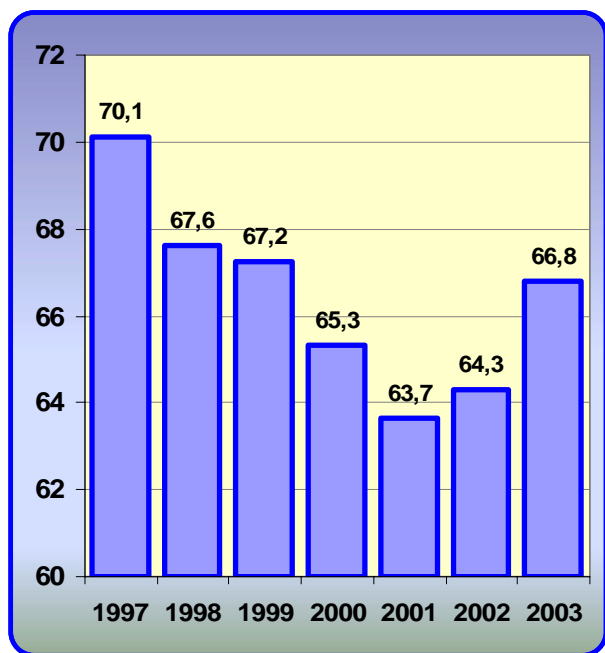
Knut Vareide fra Telemarksforsking-Bø har vært prosjektleder, og gjennomført analysene og skrevet rapporten. Resultater og tolkninger i denne rapporten er hans ansvar.

Bø 21 januar 2005

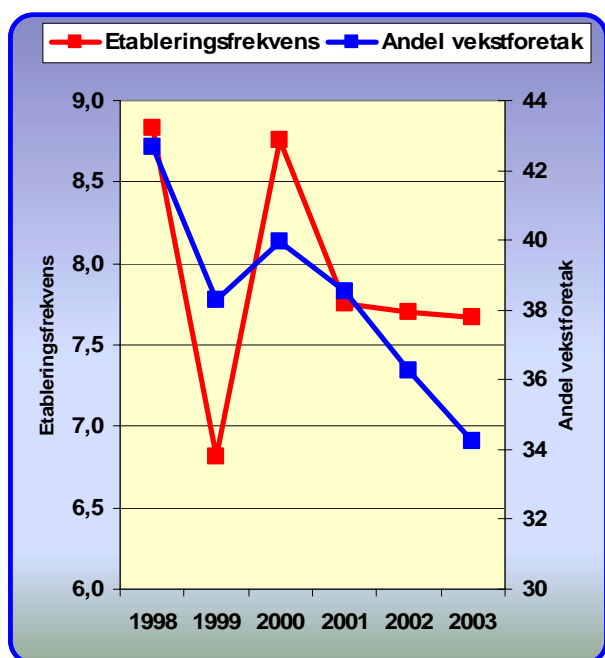
Knut Vareide

© Telemarksforsking-Bø 2003
Arbeidsrapport nr. 1/2005
ISSN 0802-3662

Telemarksforsking-Bø
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 15 00
Fax: 35 06 15 01
www.telemarksforsking.no

Figur 1: Prosentvis andel foretak som har positivt resultat før skatt. Data fra alle regnskapspliktige foretak i Norge.

Figur 2: Etableringsfrekvens i Norge 1998-2003, målt som nyregistrerte foretak i prosent av eksisterende foretak i Foretaksregisteret, samt prosentvis andel foretak i Norge med over 10 % vekst i omsetning. Datakilde: Foretaksregisteret og regnskap.

➤ Rapportens hovedsignaler

Analysen er basert på alle regnskap fra regnskapspliktige foretak for årene 1998-2003. I tillegg er det benyttet offentlig statistikk fra Statistisk Sentralbyrå.

Et tydelig trekk ved utviklingen de to siste årene er at andelen lønnsomme foretak er på vei opp. Etter at andelen lønnsomme foretak har vært synkende i flere år på rad, har lønnsomheten begynt å øke igjen. Den økende lønnsomheten finner vi i alle landsdeler og i de fleste bransjer.

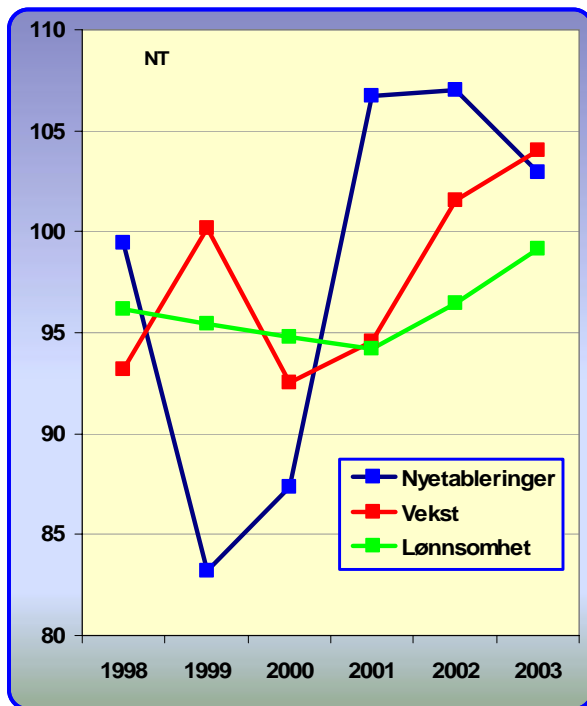
Næringslivet har imidlertid fremdeles lav vekst. Det er stadig færre foretak som har vekst i omsetning på over ti prosent, og antall ansatte i privat sektor har gått ned i 2003. Antall nyetableringer har også sunket marginalt.

Det er tegn til at næringslivet i de største byene, og særlig i Oslo begynner å gå bedre igjen. Dette har blant annet sammenheng med at databransjen og konsulentbransjen begynner å bli lønnsom igjen etter et par svært vanskelige år. Disse bransjene er i stor grad lokalisert til de største byene, og spesielt Oslo.

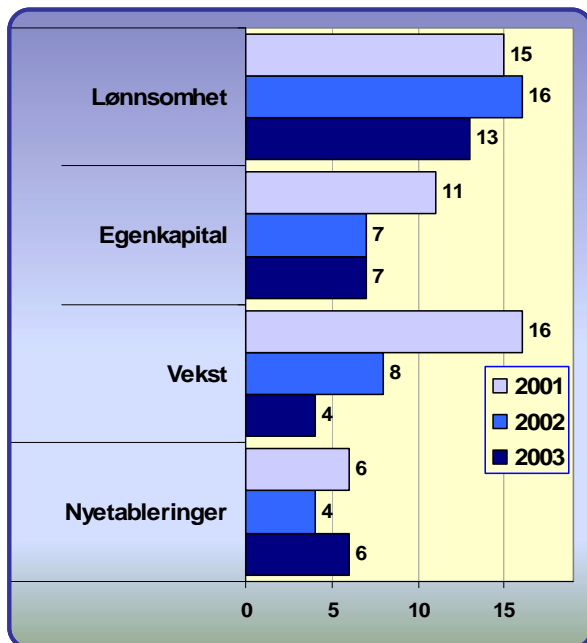
Den samlede indeksen over næringsutviklingen, næringslivsindeksen, viser at næringslivet i de største byene generelt går mye bedre enn i distriktene.

En rangering av den samlede næringsutviklingen ved bruk av denne næringslivsindeksen viser at Jæren har den beste næringsutviklingen av regionene i Norge, fulgt av Trondheimsregionen, Bergensregionen og Oslo.

Næringslivsindeksen er sammensatt av indikatorer for lønnsomhet, vekst, nyetableringer og næringslivets relative størrelse.

Figur 3: Utvikling i lønnsomhet (andel foretak med positivt resultat), vekst (andel foretak med over 10 prosent vekst i omsetning) og etableringsfrekvens. De tre indikatorene er målt som prosent av landsgjennomsnitt. Data: Foretaksregisteret.

Figur 4: Rangering av næringslivet i Nord-Trøndelag i forhold til de andre fylkene i Norge, med hensyn til etableringsfrekvens, andel vekstforetak, andel foretak med positiv egenkapital og andel foretak med positivt resultat. Data: Regnskap fra alle regnskapspliktige foretak.

✓ Utviklingen i Nord-Trøndelag

Figuren viser hvordan næringslivet i Nord-Trøndelag har prestert i forhold til landsgjennomsnittet for de tre indikatorene nyetableringer, vekst og lønnsomhet i de siste seks årene.

Fram til 2001 lå næringslivet i Nord-Trøndelag under gjennomsnittet for alle de tre indikatorene, og ofte langt under gjennomsnittet.

I de siste tre årene har næringslivet i Nord-Trøndelag hatt en kraftig forbedring. Det er nå langt flere vekstforetak og høyere etableringsfrekvens i Nord-Trøndelag enn landsgjennomsnittet. Lønnsomheten i næringslivet i Nord-Trøndelag er fremdeles litt under gjennomsnittet, men har blitt forbedret i de siste årene.

✓ Nord-Trøndelag i forhold til andre fylker

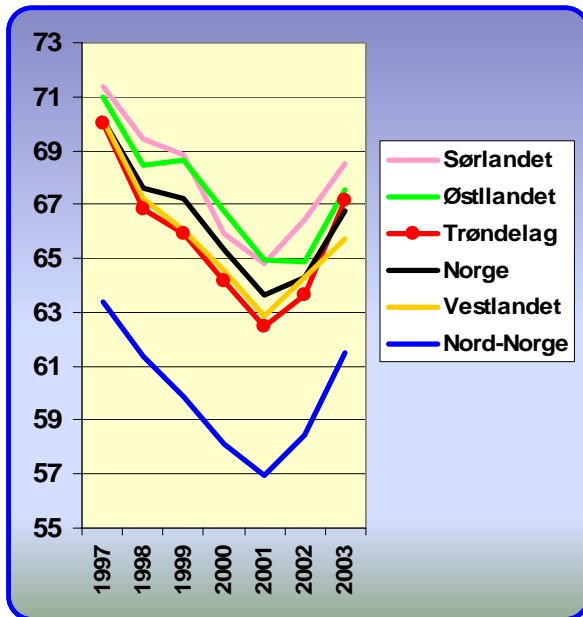
Figuren viser hvordan næringslivet i Nord-Trøndelag ble rangert i forhold til de andre fylkene i forhold til lønnsomhet, egenkapital, vekst og nyetableringer.

Næringslivet i Nord-Trøndelag har hatt en markant forbedring de siste årene, og framstår i 2003 som godt over gjennomsnittet.

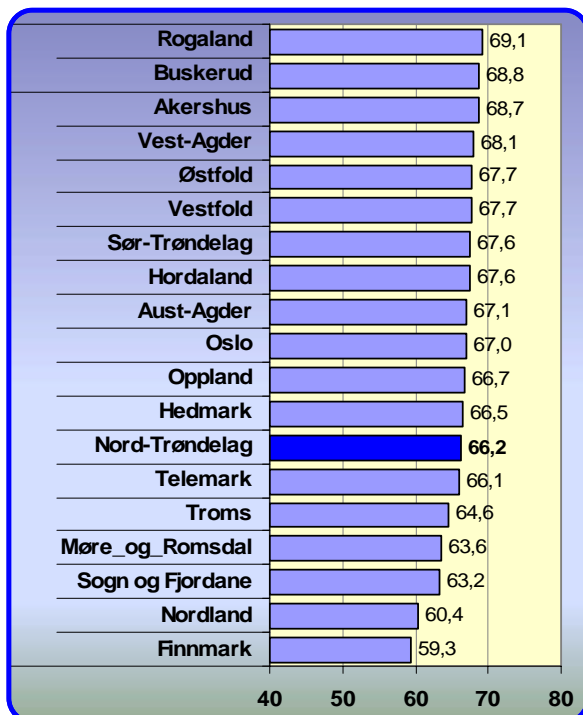
Næringslivet i Nord-Trøndelag er nr fire av de 19 fylkene når det gjelder andel vekstforetak, og nr seks når det gjelder nyetableringer.

Andelen foretak med positiv egenkapital er også over gjennomsnittet i Nord-Trøndelag, og fylket er rangert på syvende plass av fylkene.

Kun når det gjelder lønnsomhet er næringslivet i Nord-Trøndelag under gjennomsnittet. Nord-Trøndelag er på plass nr 13 når det gjelder andel foretak med positivt resultat, men også her har det skjedd en forbedring de siste årene.

Figur 5: Prosentvis andel av foretakene som har positivt resultat før skatt. Alle foretak i Norge, årene 1997-2003. Datakilde: Foretaksregisteret.

Figur 6: Prosentvis andel av foretakene som har positivt resultat før skatt. Alle foretak i Norge, pr fylke. Landsgjennomsnitt = 66,8 prosent. Datakilde: Foretaksregisteret.

➤ Lønnsomhet

I denne rapporten er lønnsomheten i næringslivet i et område målt ved den prosentvise andelen foretak med overskudd før skatt.

✓ Lønnsomhetsutvikling landsdeler

Hvis vi ser på utviklingen av lønnsomheten over tid, ser det ut til at 2002 representerer et trendskifte. Lønnsomheten har blitt dårligere hvert år siden 1997, men i 2002 var det for første gang flere bedrifter med overskudd enn året før. Denne trenden er blitt forsterket i 2003, da forbedringen i lønnsomheten har fortsatt.

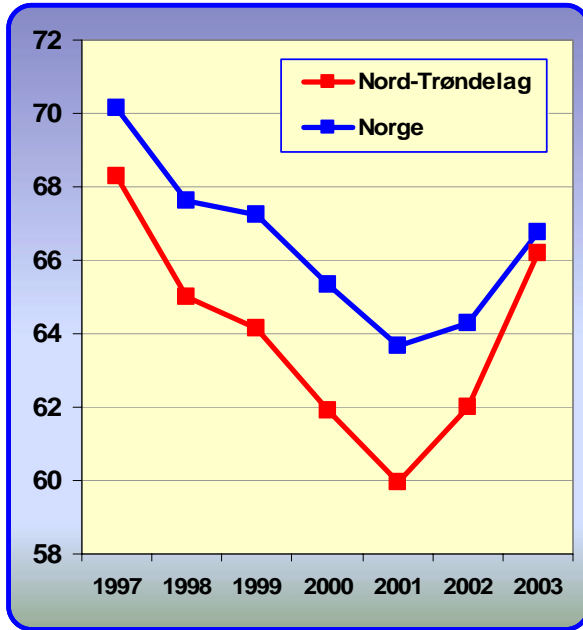
Trøndelag hadde en sterkere økning i andel vekstforetak enn andre landsdeler. I Trøndelag økte andelen vekstforetak fra 63,6 prosent i 2002 til 67,1 i 2003. Dette førte til at Trøndelag hadde en høyere andel vekstforetak enn landsgjennomsnittet i 2003.

✓ Lønnsomhet i 2003 alle fylker

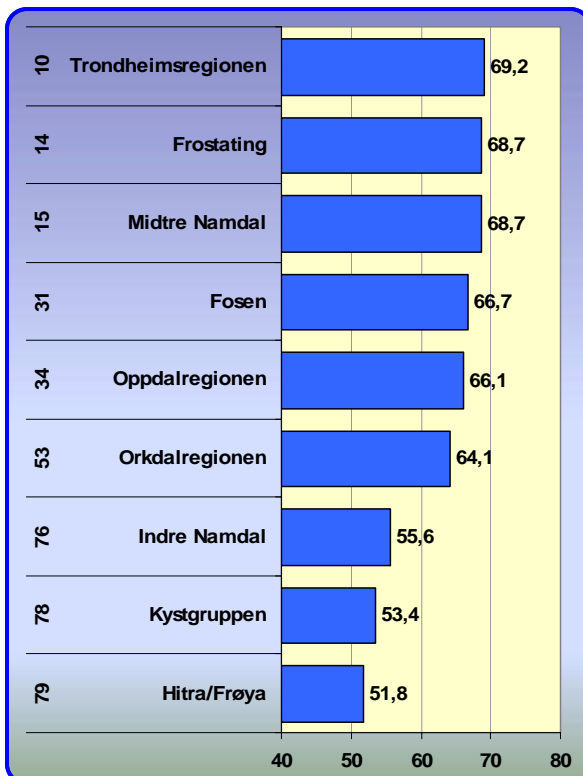
Lønnsomheten i næringslivet varierer fra fylke til fylke. Mønsteret er at lønnsomheten er best i sør, og dårligst i nord.

I 2003 var Rogaland det fylket som hadde størst andel foretak med overskudd. 69,1 prosent av foretakene i Rogaland hadde positivt resultat før skatt.

Nord-Trøndelag er nr 13 av 19 fylker. 66,2 prosent av foretakene i Nord-Trøndelag hadde overskudd, mot 66,8 prosent på landsbasis.

Figur 7: Prosentvis andel av foretakene i Nord-Trøndelag som har positivt resultat. Datakilde: Foretaksregisteret.

Figur 8: Prosentvis andel av foretak med positivt resultat før skatt i 2003. Tallene til venstre angir rangering på landsbasis. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ Lønnsomhetsutvikling i Nord-Trøndelag

I figuren til venstre er utviklingen i næringslivets lønnsomhet i Nord-Trøndelag og Norge illustrert for de siste syv siste årene. Lønnsomheten er målt ved den prosentvise andelen av foretakene som har overskudd, dvs positivt resultat før skatt i regnskapet.

Næringslivet i Nord-Trøndelag har vært mindre lønnsomt enn resten av landet i hvert eneste år siden 1997. Fra 2002 til 2003 skjedde det en kraftig forbedring i lønnsomheten i næringslivet i Nord-Trøndelag, og andelen overskuddsforetak økte med 4,2 prosent. Dermed kom andelen foretak med overskudd nesten opp til landsgjennomsnittet.

I 2003 var det 0,6 prosent lavere andel overskuddsbedrifter i Nord-Trøndelag enn ellers i Norge.

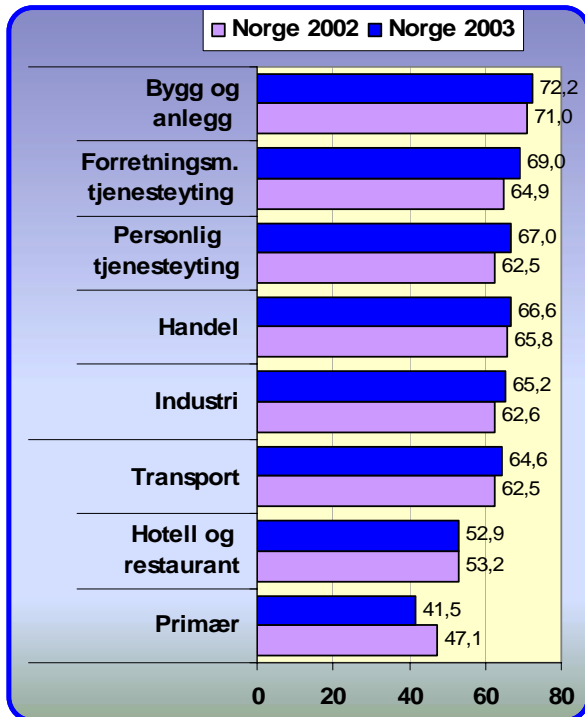
✓ Lønnsomhet regionvis

I figuren til venstre er Trøndelag delt opp i ni regioner, og den prosentvise andelen av foretak med overskudd er illustrert.

Trondheimsregionen har den beste lønnsomheten i næringslivet av regionene i Trøndelag. 69,2 prosent av foretakene i Trondheimsregionene hadde overskudd i 2003. Regionene Frostating og Midtre Namdal hadde også en høy andel foretak med overskudd, begge med 68,7 prosent.

Disse tre regionene er rangert som nr 10, 14 og 15 av de 79 regionene i landet.

Trøndelag har også de regionene i landet med mest ulønnsomt næringsliv. I regionene Indre Namdal, Kystgruppen og Hitra/Frøya er det svært mange foretak med underskudd.

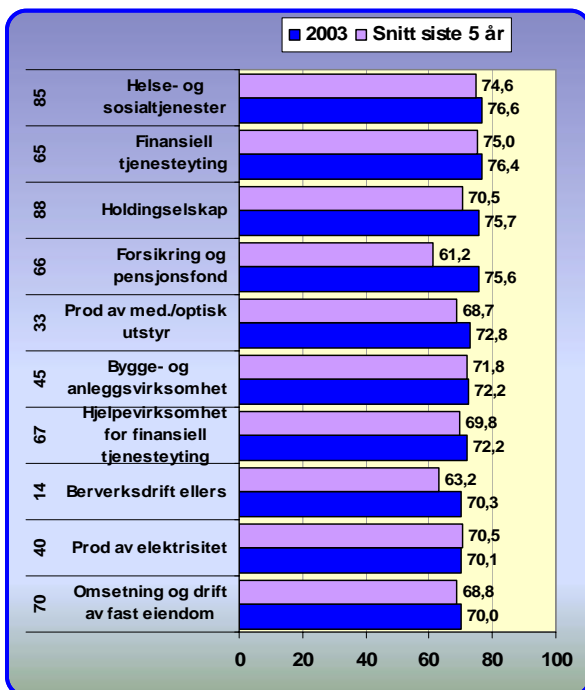
Figur 9: Prosentvis andel av foretakene som har positivt resultat før skatt. Alle foretak i Norge, bransjevis. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ Bransjevis lønnsomhet

Lønnsomheten varierer mellom de ulike bransjene. Bygg og anlegg er den bransjen der flest bedrifter går med overskudd i 2003. Bygg og anleggsbransjen var også mest lønnsom i 2002 og 2001.

Foretak rettet mot primærnæringeneⁱ, og hotell- og restaurantbransjen har forholdsvis flest underskuddsbedrifter. Dette er også i tråd med funn fra tidligere analyser.

Det er to bransjer som har svekket lønnsomhet fra 2002 til 2003, tjenester knyttet til primærnæringene og hotell og restaurant. Alle de andre næringene har økende andel foretak som har overskudd. De tjenesteytende næringene har sterkest økning i andel overskuddsbedrifter, men også industrien har markert økende andel foretak med overskudd.

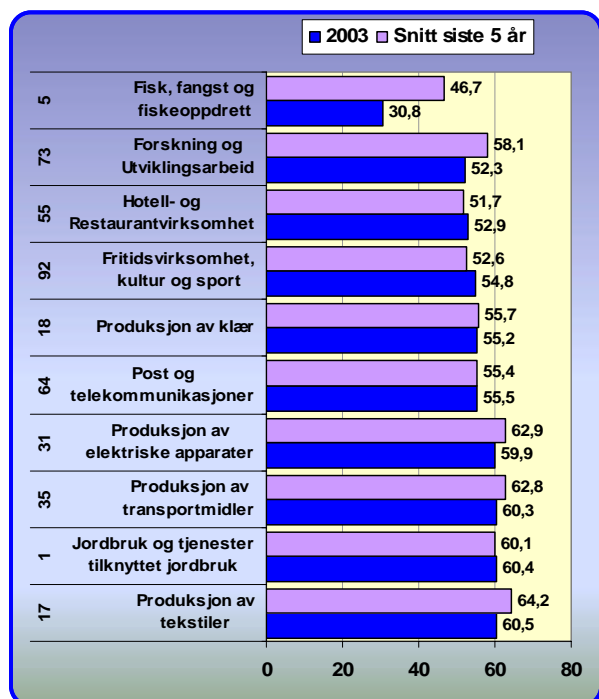
Figur 10: De enkeltbransjene (NACE 2-siffer) med høyest prosentvis andel av foretak med positivt resultat, av bransjer med over 100 foretak. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ De mest lønnsomme enkeltbransjene

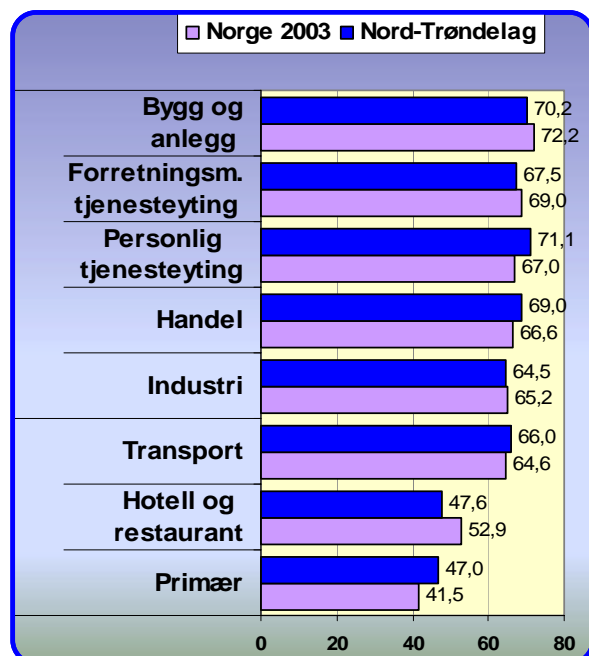
Det er mulig å splitte opp hovednæringene i mindre bransjer. I diagrammet er de ti mest lønnsomme enkeltbransjeneⁱⁱ vist. Bransjevis lønnsomhet er regnet ut på bakgrunn av hvilken andel av foretakene i bransjen som har positivt resultat før skatt.

Den mest lønnsomme enkeltbransjen er helse- og sosialtjenester (leger, tannleger, omsorgstjenester etc). Her har 76,6 prosent av foretakene positivt resultat før skatt. Denne bransjen var også mest lønnsom i 2002. Deretter følger finansiell tjenesteyting, holdingselskap og forsikring.

En industribransje har også kommet med på listen over de mest lønnsomme bransjene i 2003; produksjon av medisinsk og optisk utstyr.

Figur 11: De enkeltbransjene (NACE 2-siffer) med lavest prosentvis andel av foretakene med positivt resultat, av bransjer med over 100 foretak. Datakilde: Foretaksregisteret.

Figur 12: Prosentvis andel av foretak med positivt resultat innen hovednæringer i Nord-Trøndelag og Norge. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ De minst lønnsomme enkeltbransjene

Teknologi, kultur, industriproduksjon og primærnæringer har vært lite lønnsomme næringer i de siste årene.

Primærnæringene har generelt dårlig lønnsomhet. Fiske og fiskeoppdrett er den bransjen med klart flest underskuddsforetak, nesten 70 prosent av foretakene har underskudd. Også jordbruk har svært dårlig lønnsomhet, mens skogbruket har forbedret lønnsomheten i 2003.

Teknologibransjene forskning og utviklingsvirksomhet og telekommunikasjoner er også bransjer med mange ulønnsomme foretak. Databransjen har imidlertid økt lønnsomheten i 2003 og er ikke lenger med på listen over de minst lønnsomme bransjene.

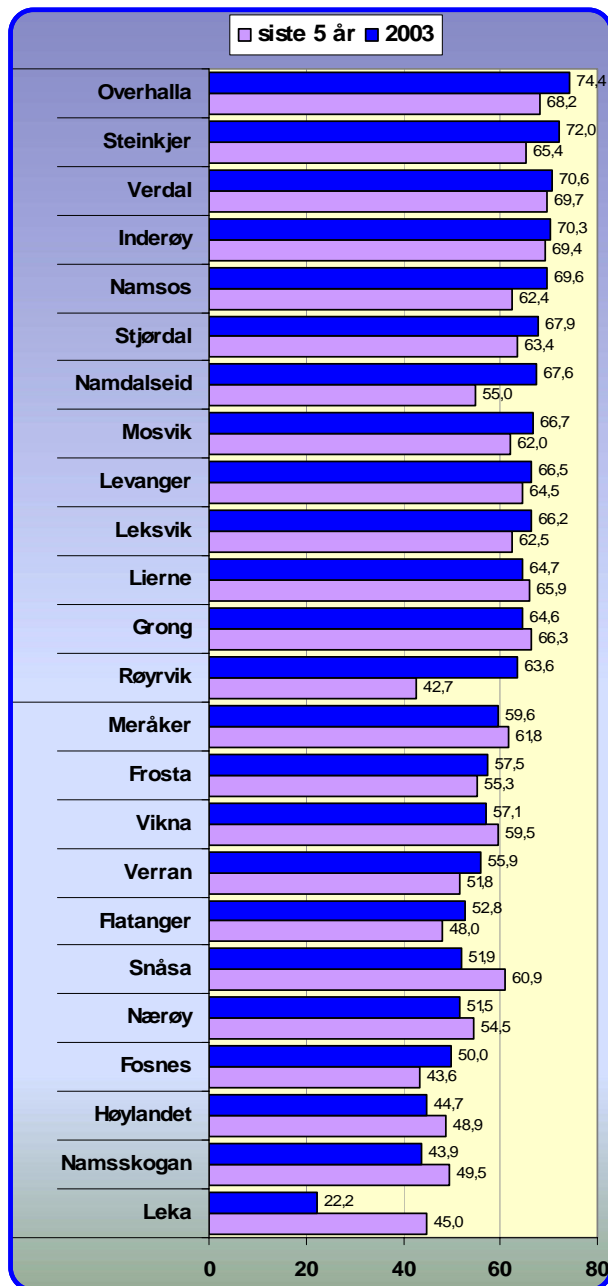
Hotell og restaurant er en bransje som tradisjonelt er lite lønnsom, her er det spesielt restaurantvirksomhet som trekker ned.

✓ Bransjevis lønnsomhet i Nord-Trøndelag

Lønnsomheten varierer en del mellom de ulike hovednæringene og bransjene. Forskjeller i lønnsomhet mellom regioner kan derfor skyldes forskjeller i næringsstruktur. Dette kan analyseres nærmere gjennom å se på lønnsomheten i de ulike hovednæringene i fylket, for deretter å sammenlikne med resten av landet, slik som i figuren til venstre.

Det viser seg at foretakene i Nord-Trøndelag er mer lønnsomme enn gjennomsnittet i Norge i fire av de åtte hovednæringene, innen personlig tjenesteyting, handel, transport og primærnæringene.

I alle de andre næringene er lønnsomheten i Nord-Trøndelag under gjennomsnittet i Norge.

Figur 13: Prosentvis andel av foretak med positivt resultat før skatt. Datakilde: Foretaksregisteret.

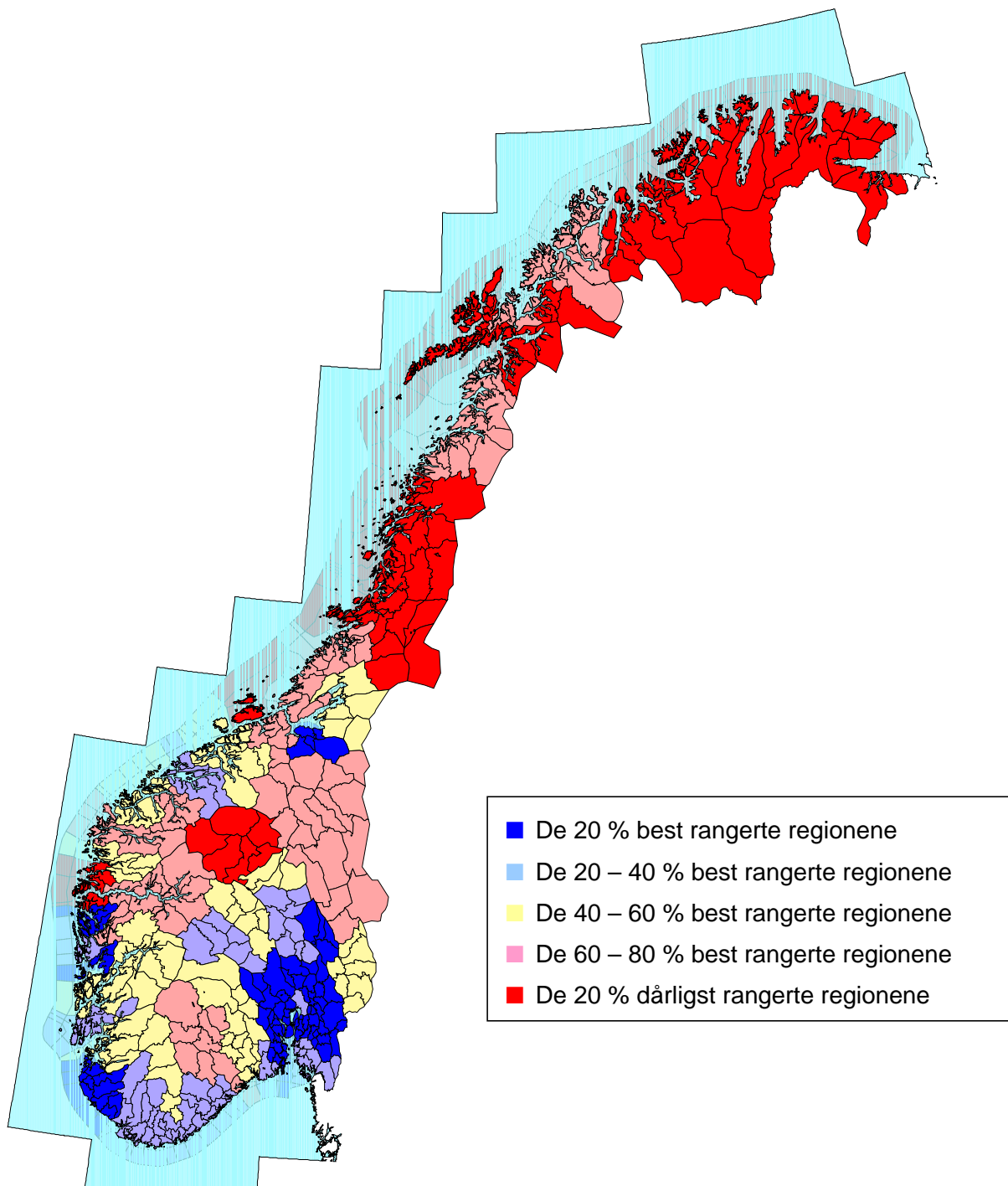
✓ Lønnsomhet i kommunene i Nord-Trøndelag

Det er også mulig å måle lønnsomheten i næringslivet i den enkelte kommune gjennom andel foretak med overskudd. Når en tolker resultatene av dette på kommunenivå, må en være oppmerksom på at de minste kommunene har ganske få regnskapspliktige foretak. For slike små kommuner vil resultatet derfor lett kunne svinge sterkt fra år til år pga tilfeldigheter.

Overhalla er den kommunen i Nord-Trøndelag som har høyest andel foretak med overskudd. Steinkjer og Verdal og Inderøy følger på de neste plassene. De største kommunene har ganske god lønnsomhet i næringslivet.

Mange kommuner har næringsliv med svært dårlig lønnsomhet. Dette er stort sett små kommuner med få foretak. I kommunene Leka, Namsskogan, Høylandet og Fosnes har over halvparten av foretakene underskudd. Leka kommune har imidlertid bare ni regnskapspliktige foretak, og syv av disse hadde negativt resultat i 2003.

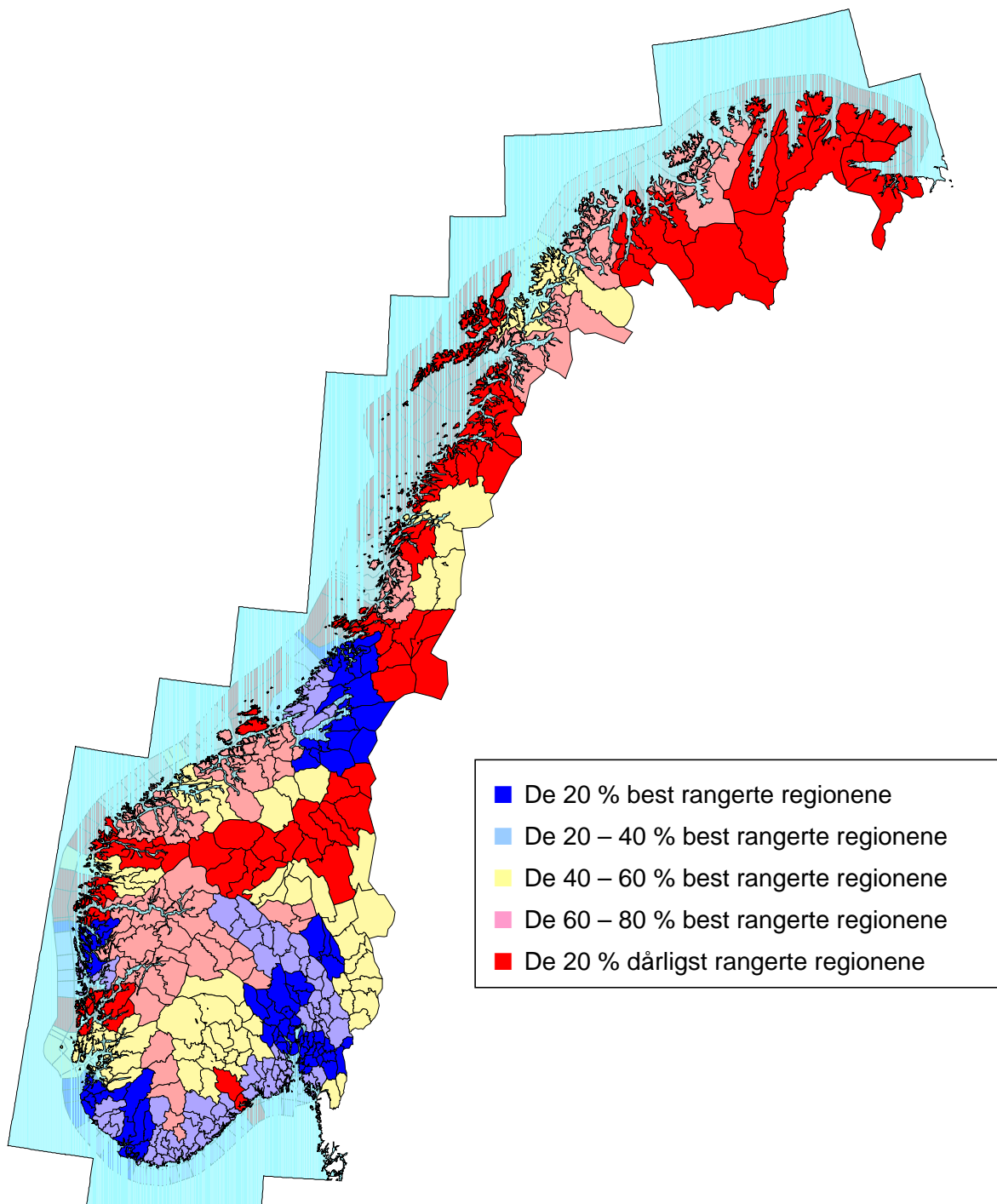
✓ **Kart: Lønnsomhet siste fem år, regioner**

Figur 14: Regioner i Norge etter gjennomsnittlig lønnsomhet målt ved andel foretak med overskudd, 1999-2003.

Kartet viser politiske regionerⁱⁱⁱ i Norge, og hvordan næringslivets lønnsomhet i regionene varierer i Norge. De mest lønnsomme regionene er på Østlandet, og rundt Stavanger, Bergen og Trondheim. Næringslivet i Nord-Norge er markert mindre lønnsomt enn i sør. De minst sentrale regionene i sør har også svak lønnsomhet.

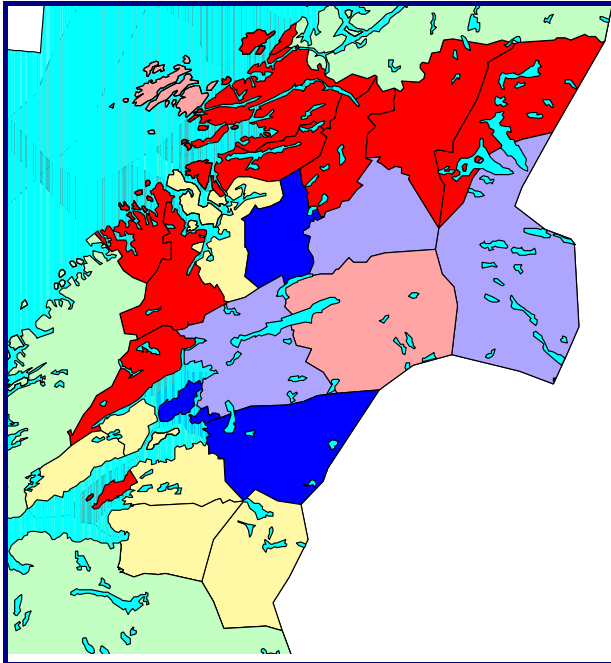
✓ **Kart: Lønnsomhet i 2003, regioner**

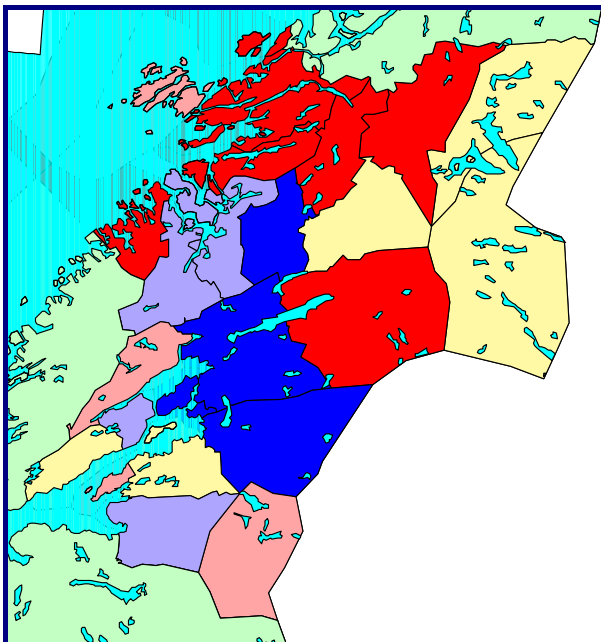
Figur 15: Regioner i Norge etter lønnsomhet, målt ved andel foretak med overskudd, 2003.

Variasjonen mellom regionene med hensyn til lønnsomhet i 2003 er ganske likt variasjonene i gjennomsnittlig lønnsomhet i de siste fem årene. Østlandet, Stavanger, Bergen og Trondheim har det mest lønnsomme næringslivet. Østlandet og Sørlandet har mange lønnsomme regioner.

Regionene i Nord-Trøndelag har imidlertid bedre lønnsomhet i næringslivet i 2003 enn tidligere. Regionene i Nord-Norge gjør det dårlig med hensyn til lønnsomhet i 2003 som de gjorde i siste fem år, men enkelte regioner i Nord har middels lønnsomhet.

Figur 16: Andel foretak med overskudd, gjennomsnitt siste fem år. ■ De 20 % best rangerte kommunene, ■ De 20 – 40 % best rangerte, ■ De 40 – 60 % best rangerte, ■ De 60 – 80 % best rangerte, ■ De 20 % dårligst rangerte kommunene.

Figur 17: Andel foretak med overskudd, 2003

✓ Kart: Lønnsomhet siste fem år

I kartet er den enkelte kommune i Nord-Trøndelag fargelagt etter gjennomsnittlig lønnsomhet i de siste fem årene.

Det er tre kommuner som er med blant de 20 prosent mest lønnsomme i landet, Overhalla, Inderøy og Verdal. Verdal er rangert som nr 52 av de 434 kommunene i landet når det gjelder gjennomsnittlig lønnsomhet de siste fem årene. Inderøy er nr 55, mens overhalla er nr 79.

Hele ti kommuner er blant de 20 prosent minst lønnsomme kommunene i landet.

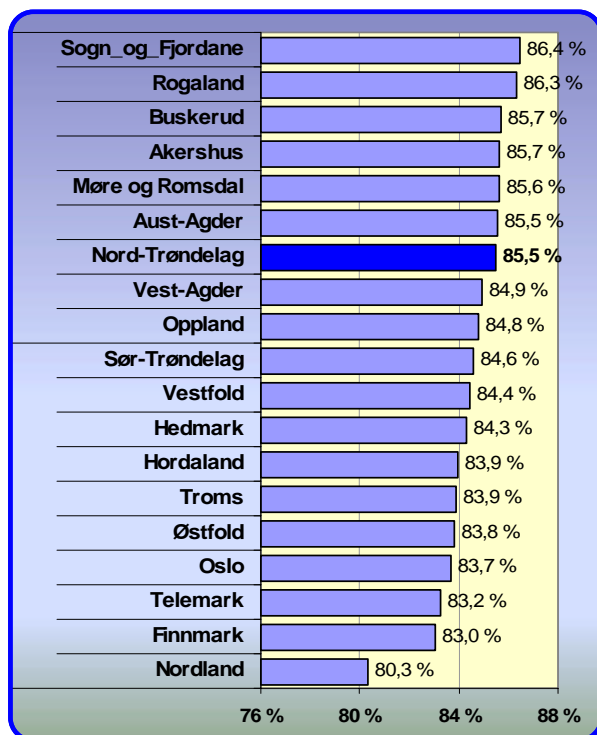
Dårligst resultat har Røyrvik, der bare 42 prosent av foretakene har hatt overskudd de siste fem årene.

✓ Kart: Lønnsomhet i kommunene, 2003.

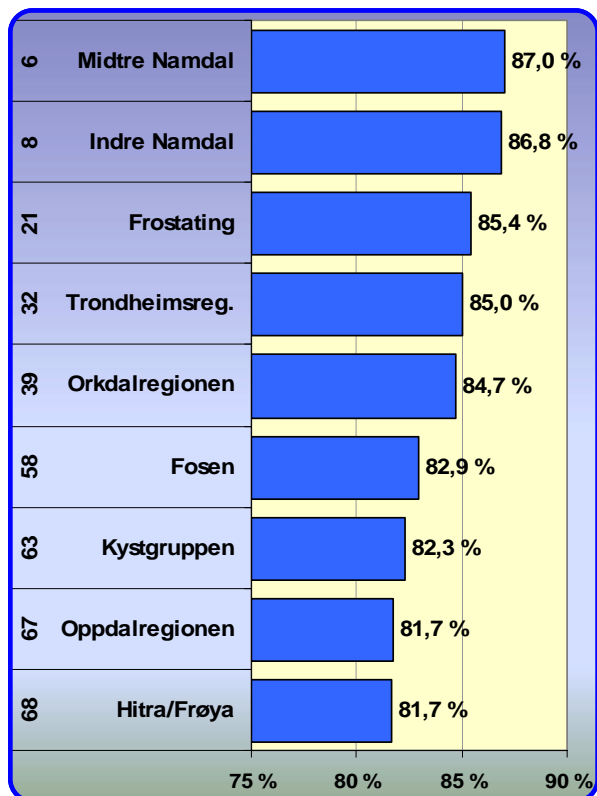
Kartet over kommunene i Nord-Trøndelag med hensyn til lønnsomhet i 2003 viser et litt mer positivt mønster sammenliknet med gjennomsnittlig lønnsomhet i siste fem år.

Nå er det fire kommuner som er med blant de 20 prosent beste kommunene. Det er Overhalla, Steinkjer, Verdal og Inderøy. De er rangert som nr 28, 51, 73 og 83 av kommunene i Norge med hensyn til lønnsomhet i 2003.

Syv kommer er med blant de 20 prosent med lavest andel foretak med overskudd. Leka har den laveste andelen av samtlige kommuner i Norge. Her har 7 av totalt 9 foretak underskudd.

Figur 18: Prosentvis andel av foretakene med positiv egenkapital 2003. Landsgjennomsnitt er 84,5 prosent. Datakilde: Foretaksregisteret.

Figur 19: Prosentvis andel av foretakene med positiv egenkapital 2003. Tallet til venstre angir rangering blant de 79 regionene i Norge. Datakilde: Foretaksregisteret.

➤ Egenkapital

Bedriftenes egenkapital er differansen mellom eiendeler og gjeld. Bedrifter med negativ egenkapital står i fare for å gå konkurs dersom de ikke får tilført ny egenkapital eller begynner å tjene penger.

✓ Egenkapital fylkesvis

I figuren til venstre er den prosentvise andelen av foretak med positiv egenkapital vist for hvert enkelt fylke.

Sogn og Fjordane har relativt flest foretak med positiv egenkapital. Her har 86,4 prosent av foretakene positiv egenkapital. Også Rogaland og Buskerud har stor andel foretak med positiv egenkapital.

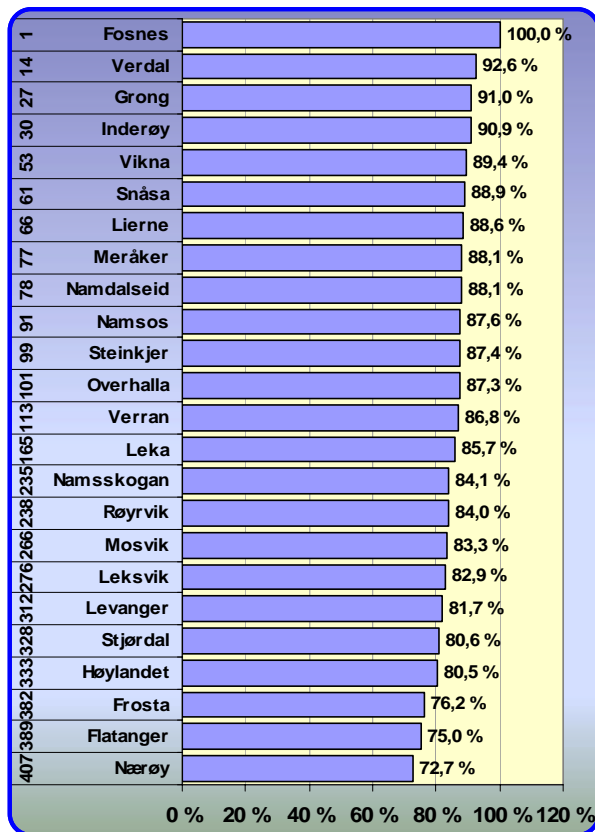
I Nord-Trøndelag har 85,5 prosent av foretakene positiv egenkapital. Dette er en prosent bedre enn landsgjennomsnittet.

✓ Egenkapital regionvis

I figuren til venstre er Trøndelag delt opp i ni regioner, og den prosentvise andelen av foretak med positiv egenkapital er vist.

Regionene i Namdalen har størst andel foretak med positiv egenkapital av regionene i Trøndelag. Ofte er det en positiv sammenheng mellom god lønnsomhet og høy egenkapital, men Indre Namdal har lav lønnsomhet, men likevel mange foretak med positiv egenkapital.

Fire av trøndelagsregionene har lavere andel foretak med positiv egenkapital enn landsgjennomsnittet: Fosen, Kystgruppen, Oppdalregionen og Hitra/Frøya.

Figur 20: Prosentvis andel av foretakene med positiv egenkapital 2003. Tallet til venstre angir rangering blant de 434 kommunene i Norge. Datakilde: Foretaksregisteret.

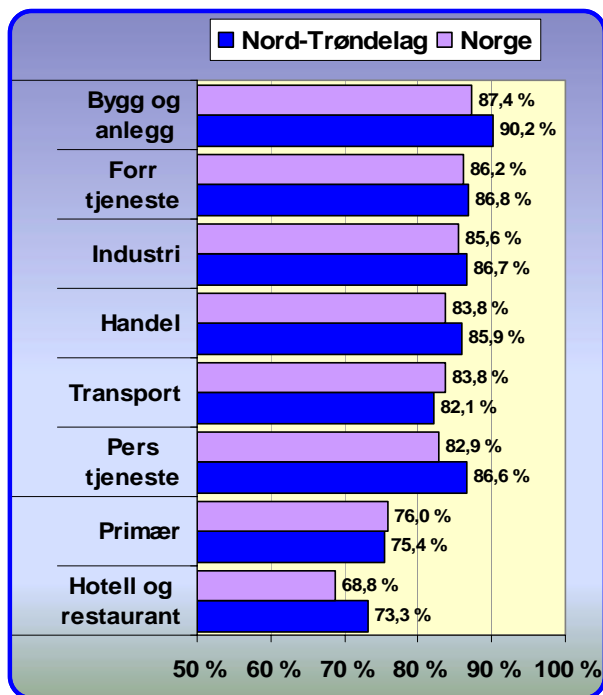
✓ Egenkapital kommunevis

En kan også undersøke næringslivet i hver kommune med hensyn til egenkapital. I figuren til venstre er den prosentvis andelen av foretakene med positiv egenkapital i hver kommune vist for Nord-Trøndelag.

I Fosnes kommune har samtlige foretak positiv egenkapital. Fosnes er imidlertid en liten kommune, med bare 12 regnskapspliktige foretak med omsetning i 2003. Verdal er en relativt stor kommune, med svært mange foretak, hele 92,6 prosent, med positiv egenkapital.

Nærøy, Flatanger og Frosta har den laveste andelen foretak med positiv egenkapital. Av de større kommunene har Levanger og Stjørdal lavere andel foretak med positiv egenkapital enn landsgjennomsnittet på 84,5 prosent.

✓ Egenkapital bransjevis

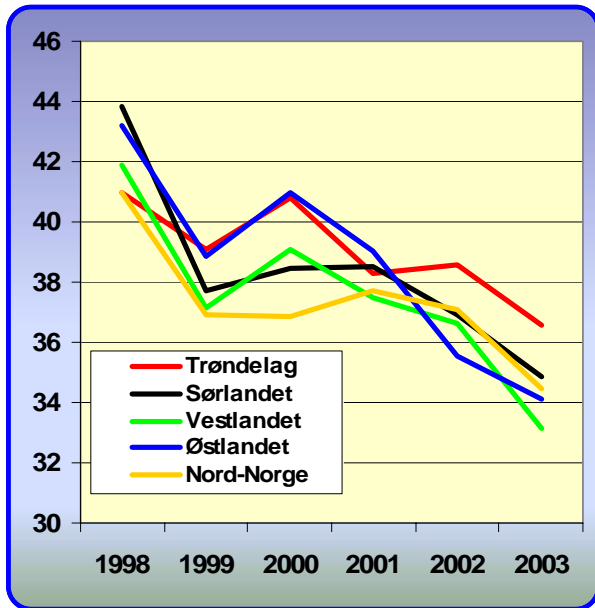

Figur 21: Prosentvis andel av foretak med positiv egenkapital i 2003. Datakilde: Foretaksregisteret.

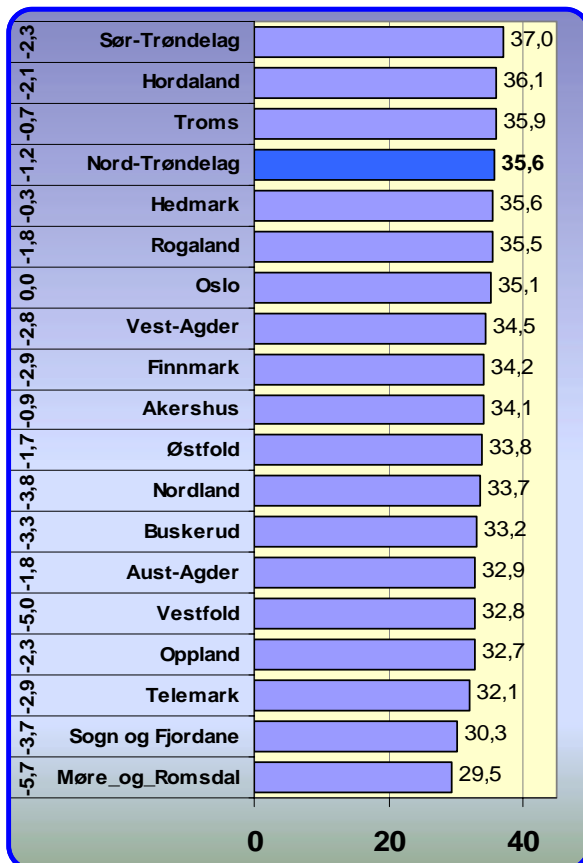
I diagrammet til venstre er andel foretak med positiv egenkapital vist for hovednæringene i fylket sammenliknet med landsgjennomsnittet.

På landsbasis er det flest foretak med positiv egenkapital i bygg og anlegg, forretningsmessig tjenesteyting og industri. Det er spesielt mange foretak med negativ egenkapital innen hotell- og restaurantnæringen.

I Nord-Trøndelag er det høyere andel foretak med positiv egenkapital enn landsgjennomsnittet i de fleste bransjene. Det er bare to bransjer i Nord-Trøndelag hvor andelen foretak med positiv egenkapital er lavere enn landsgjennomsnittet: Transport og primærnæring.

Figur 22: Prosent andel foretak med over ti prosent vekst i omsetning. Datakilde: Foretaksregisteret.

Figur 23: Prosentvis andel foretak med over ti prosent vekst i omsetning. Tallet til venstre viser endring siste år. Landsgjennomsnitt = 34,3 prosent. Datakilde: Foretaksregisteret.

➤ Vekst

I denne rapporten er næringslivsveksten i et område målt med andelen foretak som har over 10 prosent vekst. Med denne metoden vil alle foretak telle likt. En alternativ måte er å måle veksten i foretakenes samlede omsetning, men dette avspeiler ofte bare utviklingen i de største bedriftene. Ved å bruke andelen foretak med over 10 prosents vekst reduserer en også problemet med konserner som har hovedkontor andre steder enn produksjonen, ettersom det er et lite antall slike foretak.

✓ Andel vekstforetak 1998-2003

Det er stadig færre foretak som har høy vekst. Andelen foretak med over ti prosents vekst har sunket i alle landsdeler de siste fire årene.

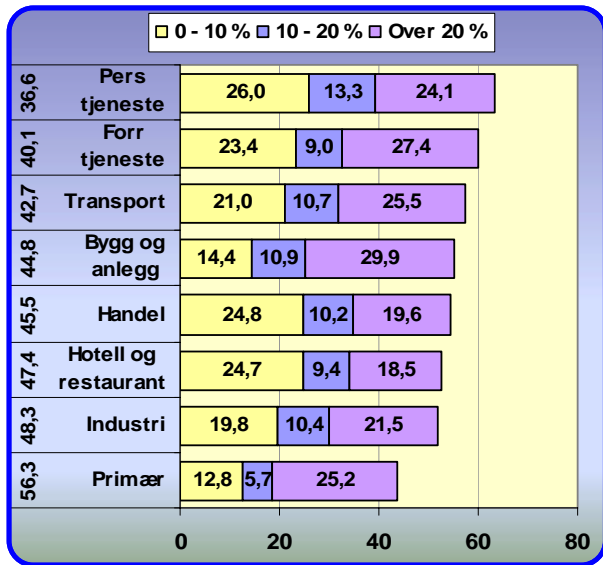
Utviklingen i Trøndelagsfylkene har vært langt mindre dramatisk enn i de øvrige landsdelene. I 1998 var andelen vekstforetak i Trøndelag blant de laveste av alle landsdelene. Etter dette har andelen vekstforetak i resten av landet falt ganske mye, mens fallet i Trøndelag har vært langt mindre. Som følge av dette har Trøndelag i de to siste årene den høyeste andelen vekstforetak av alle landsdelene.

✓ Andel vekstforetak i de ulike fylkene

De fylkene som har høyest andel vekstforetak er Sør-Trøndelag, Hordaland og Troms.

Nord-Trøndelag er på fjerdeplass av fylkene når det gjelder andel vekstforetak. 35,6 prosent av foretakene i Nord-Trøndelag har vekst i omsetning på over ti prosent, mens landsgjennomsnittet er 34,3 prosent.

Fra 2002 til 2003 sank andelen av vekstforetak med 2 prosent på landsbasis. Nedgangen i Nord-Trøndelag var på 1,2 prosent.

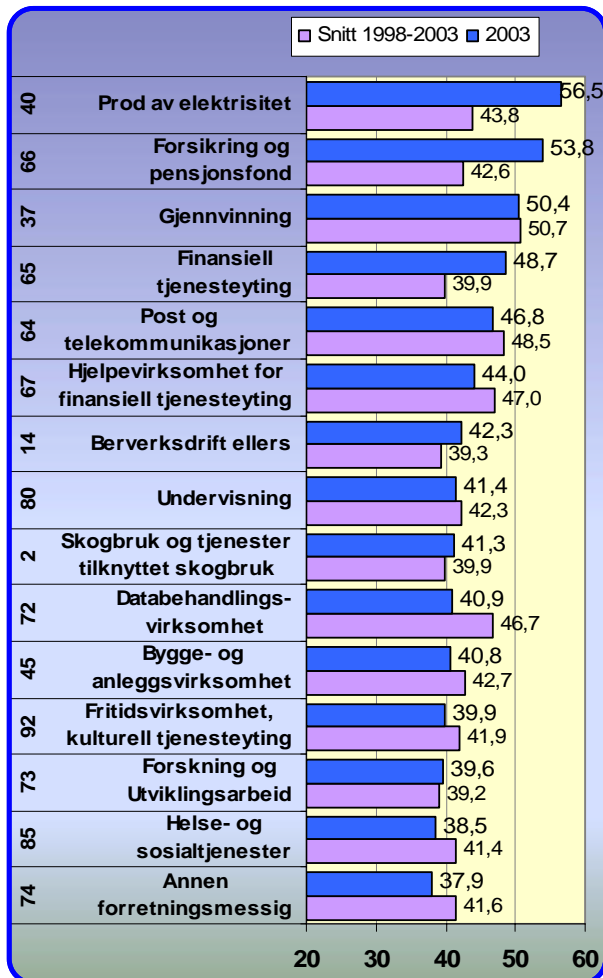
Figur 24: Prosentvis andel foretak med vekst i omsetning fra 2002 til 2003 i ulike intervaller. Tallene til venstre viser andelen av foretakene med nedgang i omsetningen fra 2002 til 2003. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ Vekstforetak i hovednæringer Norge

En kan analysere de enkelte hovednæringerne med hensyn til andel vekstforetak. I diagrammet til venstre er andel vekstforetak i ulike intervaller vist for hovednæringerne. Det er personlig tjenesteyting og forretningsmessig tjenesteyting som har flest vekstforetak, fulgt av transport.

Foretak knyttet til primærnæringerne har desidert færrest vekstforetak. Industri og hotell og restaurant er de mest konkurranseutsatte næringene, og har også færre vekstforetak enn de andre næringene.

Tendensen fra de siste årene fortsetter: Skjermede næringer vokser ettersom kjøpekraften øker, mens konkurranseutsatte næringer sliter.

Figur 25: Prosentvis andel av foretak med omsetningsvekst over ti prosent. De 15 mest lønnsomme bransjene. Datakilde: Foretaksregisteret.

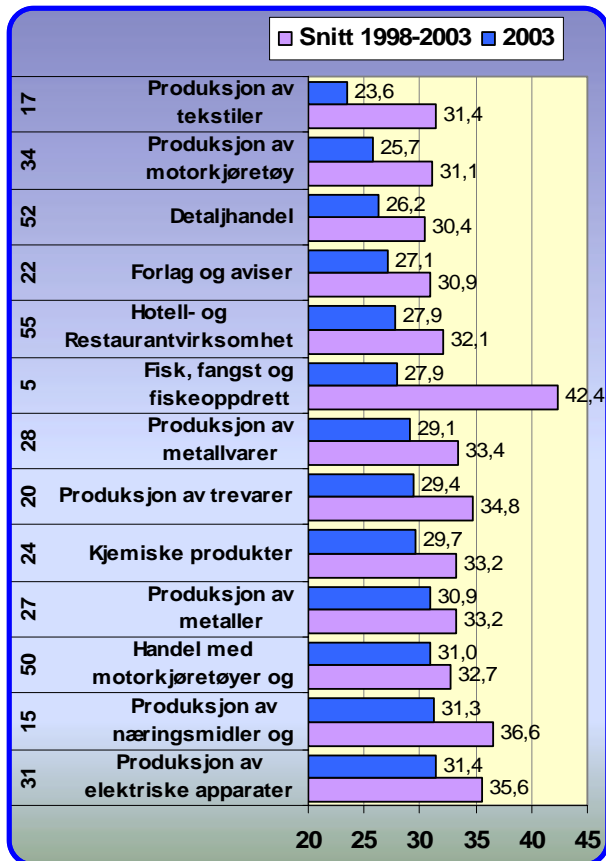
✓ Enkeltbransjer i Norge med sterk vekst

Diagrammet viser andel vekstforetak i 2003 og gjennomsnittlig andel vekstforetak i perioden 1998-2003 innenfor enkeltbransjer (2-sifret nacekode). Diagrammet viser de enkeltbransjene som hadde høyest andel vekstforetak i 2003. Det er bare tatt med bransjer som har minst 100 regnskapspliktige foretak på landsbasis.

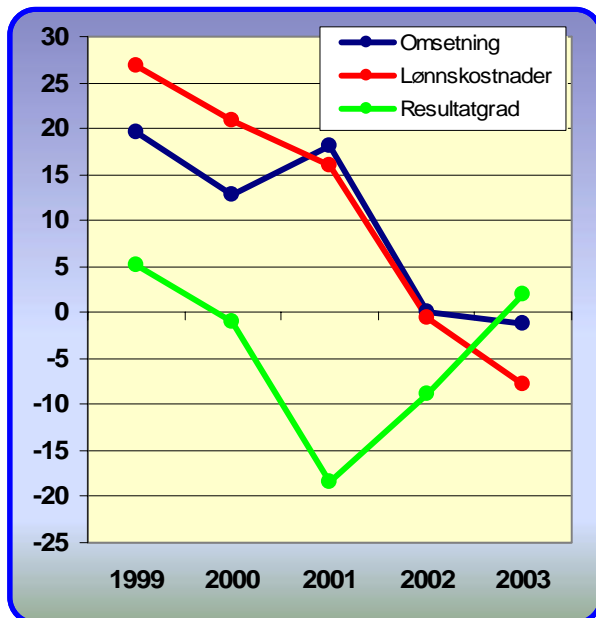
De bransjene som har flest vekstforetak i 2003 er produksjon av elektrisitet, forsikring og pensjonsfond og gjenvinning.

Hvis en tar utgangspunkt i et lengre perspektiv, siste fem år, er det gjenvinning, post og telekommunikasjoner og databehandling som har flest vekstforetak.

Det er ingen industribransjer med på lista over bransjer med mange vekstforetak, men enkelte tradisjonelle bransjer er med, som skogbruk, bergverksdrift, bygg og anlegg og elektrisitet.

Figur 26: Prosentvis andel av foretak med omsetningsvekst over ti prosent. Datakilde: Foretaksregisteret.

Figur 27: Samlet omsetningsvekst, vekst i lønnskostnader og resultat i prosent av driftsinntekter. Utvalg av alle foretak i databransjen som har levert regnskap. Kilde: Foretaksregisteret.

✓ Enkeltbransjer med svak vekst

Diagrammet viser andel vekstforetak i 2003 og gjennomsnittlig andel vekstforetak i perioden 1998-2003 innenfor enkeltbransjer (2-siffer nacekode). Diagrammet viser de enkeltbransjene som hadde lavest andel vekstforetak i 2003. Det er bare tatt med bransjer som har minst 100 regnskapspliktige foretak på landsbasis.

Det er produksjon av tekstiler, produksjon av motorkjøretøy og detaljhandel som har minst andel vekstforetak. Når det gjelder detaljhandel, så vet vi at dette er en bransje med mange foretak med vekst mellom 0 og 10 %. Bransjen fisk, fangst og fiskeoppdrett hadde en lav andel vekstforetak i 2003, men har i de foregående årene hatt mange vekstforetak.

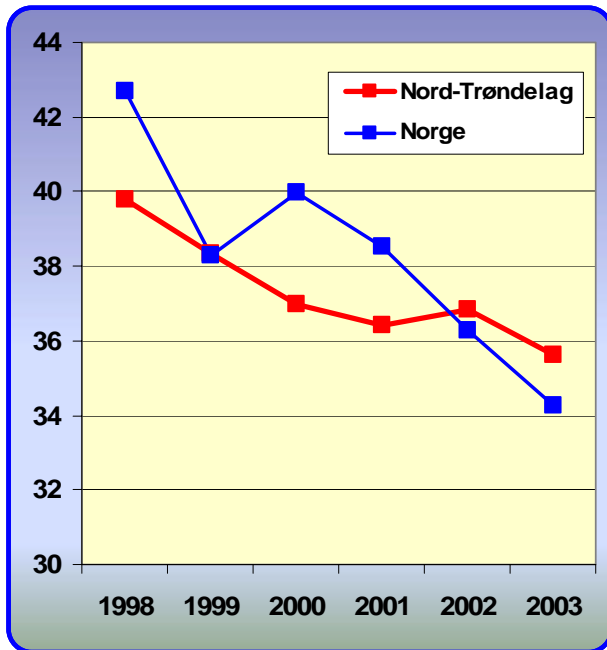
✓ Databransjens utvikling

Utviklingen i databransjen har vært ganske dramatisk i de siste årene. Databransjen hadde svært sterk vekst inntil 2001, med årlige vekstrater i omsetning og lønnskostnader på 15 - 30 prosent. Lønnsomheten var imidlertid sterkt synkende, og i 2001 hadde bransjen en samlet negativt resultat før skatt tilsvarende 18 prosent av omsetningen. I 2002 og 2003 har det ikke vært vekst i omsetningen, og de samlede lønnskostnadene har sunket.

I 2003 har databransjen igjen et samlet positivt resultat før skatt. Resultatforbedringen skyldes frafall av de mest ulønnsomme foretakene, samt at kostnadene har blitt redusert gjennom reduksjon av antall ansatte.

Utviklingen har vært mest dramatisk i Oslo/Akershus. Her var veksten sterkest i begynnelsen av perioden, underskuddene størst i midten av perioden og nedgangen i omsetning og sysselsetting størst i slutten av perioden. Utviklingen i databransjen ellers i landet har vært mye jevnere, og databransjen utenfor Oslo/Akershus har hatt betydelig bedre lønnsomhet i alle årene.

75 prosent av all omsetning og sysselsetting i databransjen skjer i Oslo/Akershus.

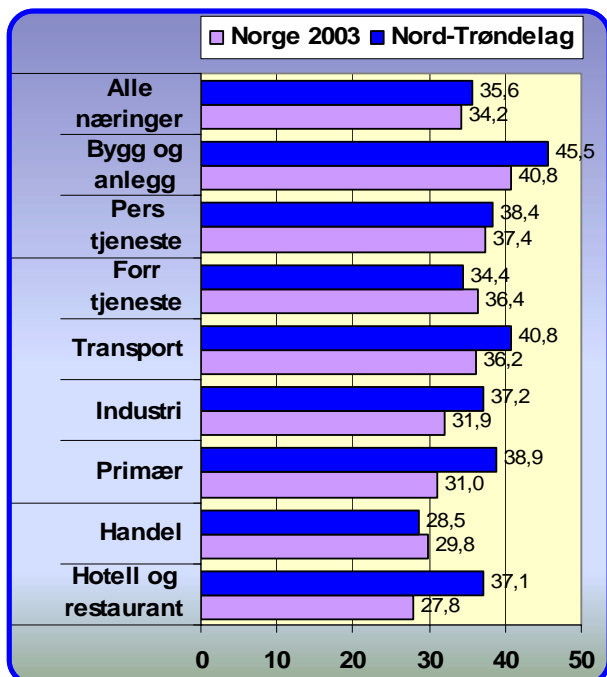
Figur 28: Prosentvis andel av foretak med omsetningsvekst over 10 prosent. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ Andel vekstforetak i Nord-Trøndelag

Det er mulig å sammenlikne andelen vekstforetak i Nord-Trøndelag med gjennomsnittet for Norge, som vist i figuren.

Nord-Trøndelag har hatt en andel vekstforetak som har vært lavere eller likt enn landsgjennomsnittet i alle årene før 2002. I 2002 og 2003 har Nord-Trøndelag ligget over landsgjennomsnittet når det gjelder andel vekstforetak.

I 2003 hadde 35,6 prosent av foretakene i Nord-Trøndelag over 10 % vekst, mens gjennomsnittet for Norge var 34,3 prosent.

Figur 29: Andel vekstforetak i ulike hovednæringer, Nord-Trøndelag og Norge. Datakilde: Foretaksregisteret.

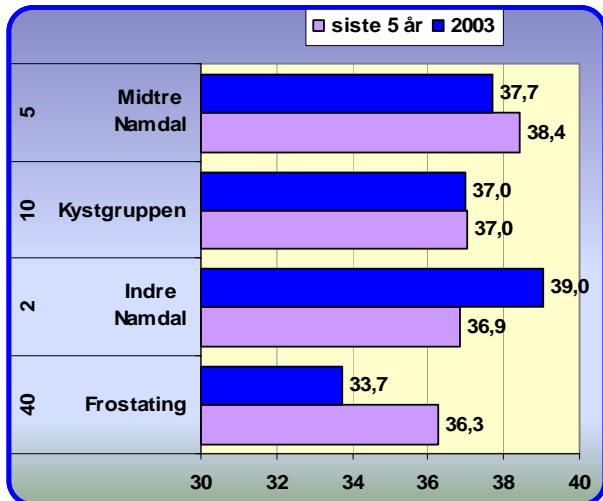
✓ Andel vekstforetak i ulike næringer i Nord-Trøndelag

En kan sammenlikne andelen vekstforetak i ulike næringer i Nord-Trøndelag med tilsvarende næring på landsbasis.

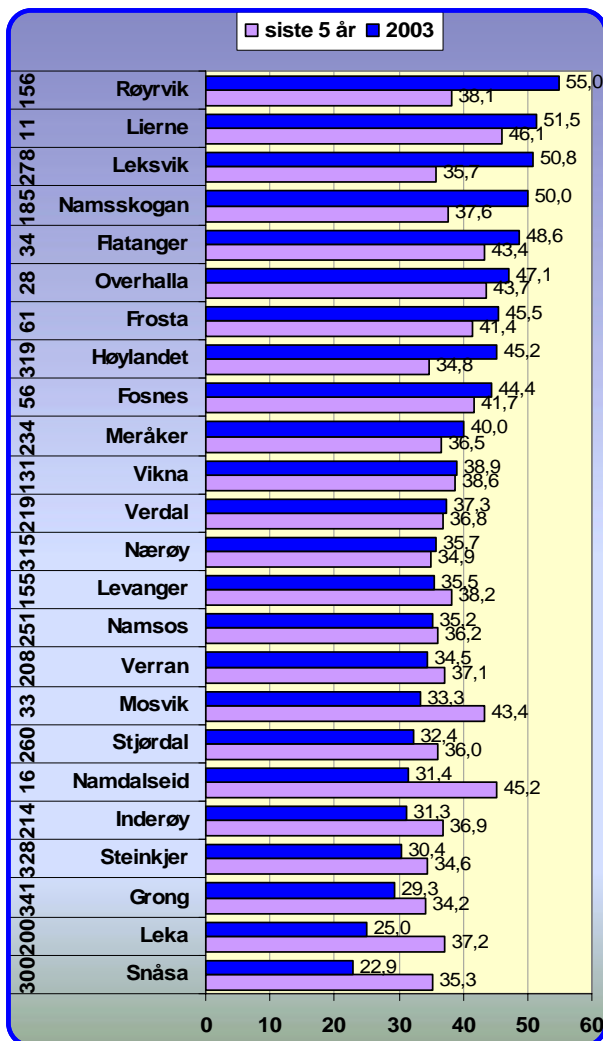
Nord-Trøndelag har høyere andel vekstforetak enn landsgjennomsnittet i seks av de åtte hovednæringerne.

Innen to hovednæringer, forretningsmessig tjenesteyting og handel, ligger andelen vekstforetak i Nord-Trøndelag under gjennomsnittet.

I en næring som handel, er det rimelig å anta at veksten i et område blir påvirket av befolkningsveksten. Nord-Trøndelag har hatt en svak økning av folketallet i de siste årene, og har således ikke hatt de samme vekstimpulsene som mange andre fylker.

Figur 30: Prosentvis andel foretak med over 10 % omsetningsvekst i 2003, og gjennomsnitt for årene 1998-2003. Tallet til venstre viser regionens rangering blant alle 79 regioner i 2003. Data: Foretaksregisteret.

Figur 31: Prosent andel foretak med over 10 % omsetningsvekst. Tallene til venstre angir kommunens rangering siste fem år. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ Andel vekstforetak i regionene i Nord-Trøndelag

Den prosentvise andelen vekstforetak kan også analyseres regionvis. I figuren er andelen vekstforetak i regionene i Nord-Trøndelag vist for 2003, og et gjennomsnitt for de siste fem årene.

I 2003 var det relativt flest vekstforetak i Indre Namdal, som hadde 39 prosent foretak med over ti prosent vekst. Frostating hadde lavest andel vekstforetak i 2003, med 33,7 prosent.

På landsbasis har andel vekstforetak vært synkende de siste årene. Dette fører til at de fleste områdene har lavere andel vekstforetak i 2003 enn gjennomsnittet de siste fem år. Indre Namdal har imidlertid flere vekstforetak i 2003 enn tidligere.

✓ Andel vekstforetak i kommunene i Nord-Trøndelag

Vi kan også se på andelen vekstforetak i de ulike kommunene i fylket.

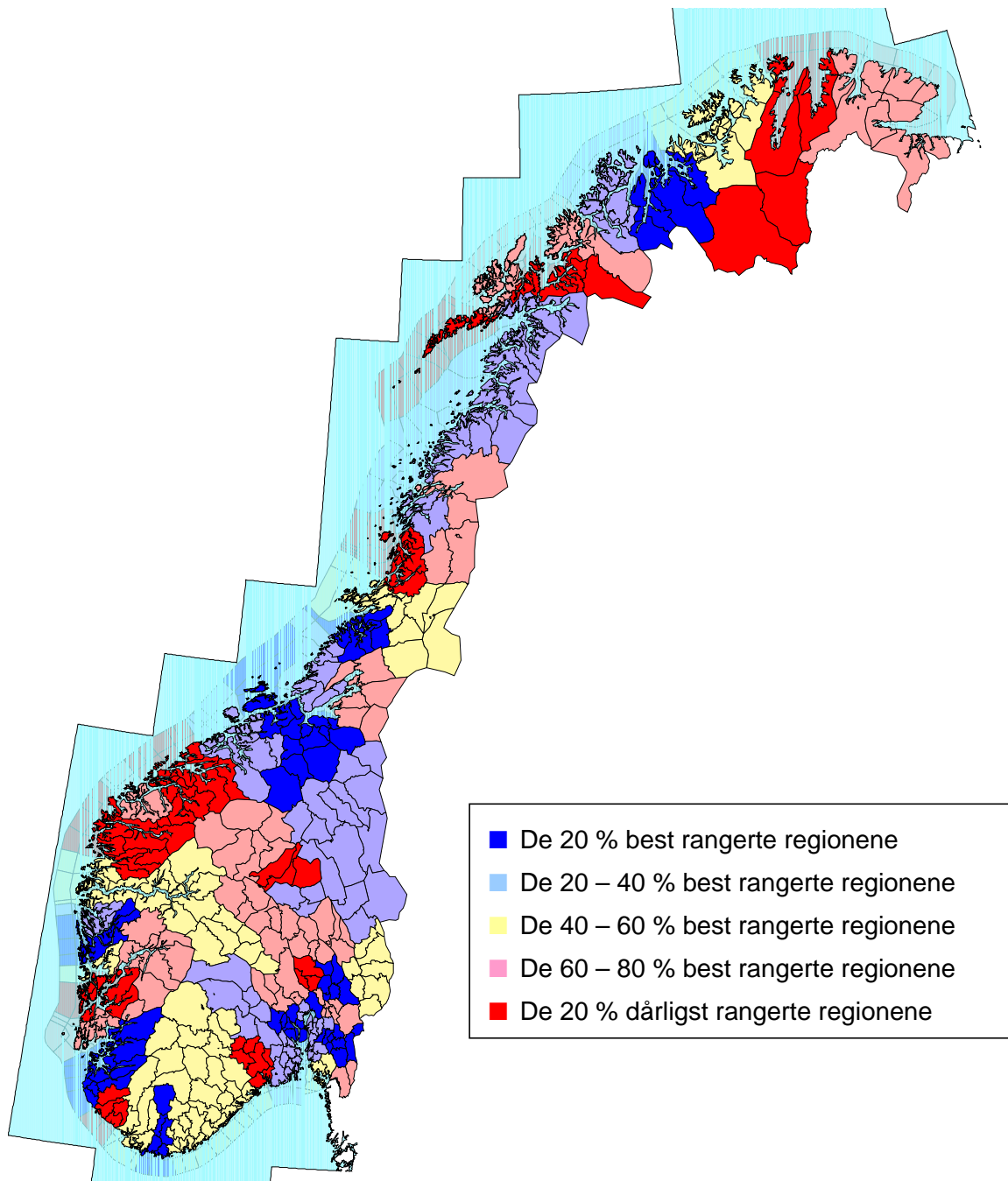
Røyrvik kommune har størst andel vekstforetak i 2003. Det er imidlertid svært få regnskapspliktige foretak i Røyrvik, slik at dette resultatet kan være litt tilfeldig.

Også Lierne, Leksvik og Namsskogan hadde høy andel vekstforetak med mer enn 50 prosent foretak med over ti prosent vekst. Landsgjennomsnittet er 34,3 prosent.

Kommunene nederst på lista, Snåsa, Leka og Grong er også kommuner med svært få foretak, hvor resultatene lett blir tilfeldige.

Steinkjer kommune har mange bedrifter, og når andelen vekstforetak ligger nesten fire prosent under landsgjennomsnittet, vil dette trekke ned gjennomsnittet for hele fylket.

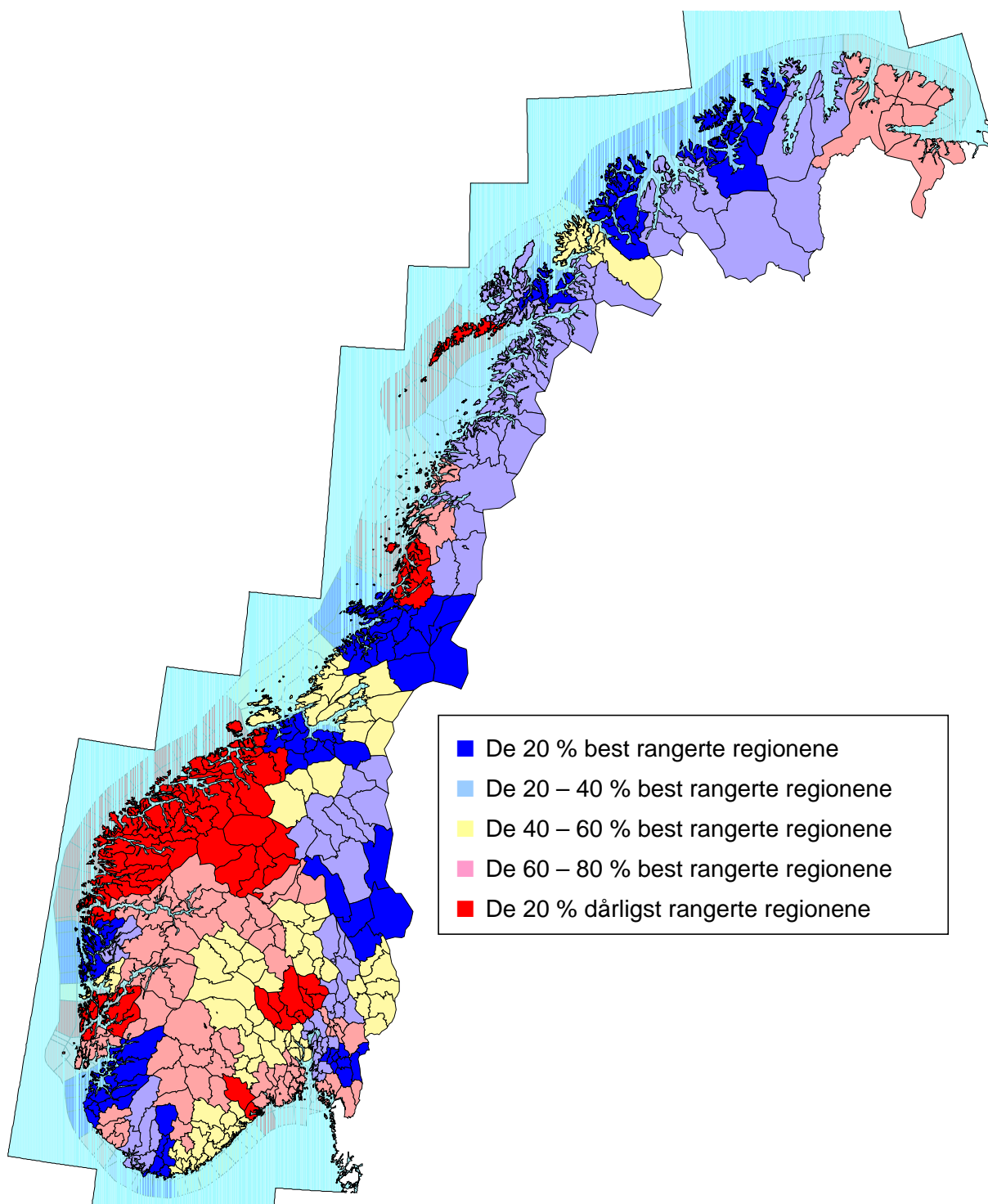
✓ **Kart: Vekst, gjennomsnitt siste fem år, regionvis**

Figur 32: Vekst målt som andel foretak med over 10 % vekst i omsetning, gjennomsnitt i perioden 1999-2003.

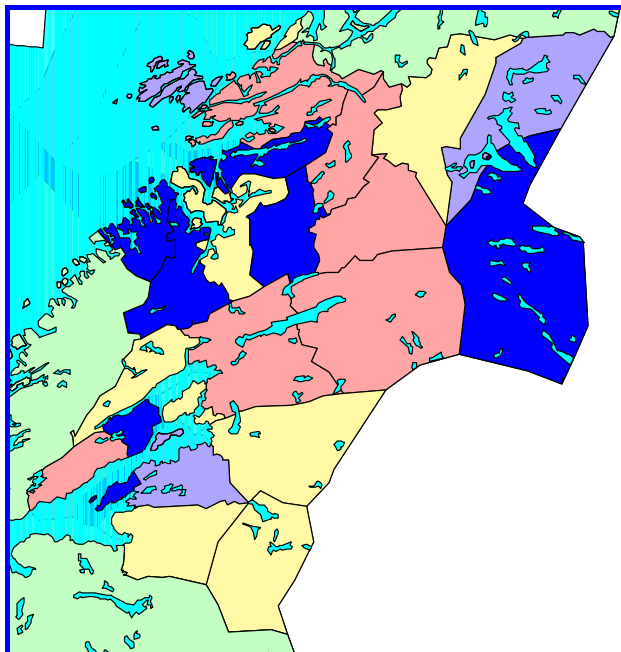
Kartet over vekstregioner i Norge viser ikke så klare mønstre som tilsvarende kart over lønnsomhet. Det er vekstregioner i alle landsdeler, og det er også regioner med få vekstforetak i alle landsdeler. Midt-Norge med Trøndelagsfylkene samt nordre del av Hedmark synes å ha mange vekstregioner, mens Nordvestlandet ser ut til å ha svak vekst.

✓ **Kart: Vekst i 2003, regionvis**

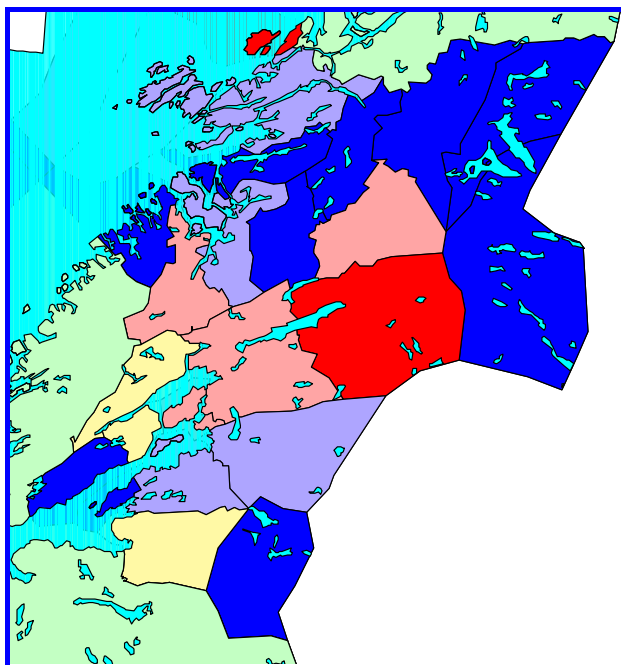

Figur 33: Vekst målt som andel foretak med over 10 % vekst i omsetning i 2003.

Kartet over vekstregioner i 2003 viser et overraskende mønster, ved at Nord- og Midt-Norge synes å ha sterkere vekst enn Sør-Norge. Hedmark og Sørvestlandet har også regioner med mange vekstforetak. Alle regionene på Nordvestlandet havner i gruppen med lavest andel vekstforetak.

Figur 34: Andel foretak med over 10 % vekst i omsetning. Gjennomsnitt siste fem år. ■ De 20 % best rangerte kommunene, ■ 20–40 % best rangerte, ■ 40–60 % best rangerte, ■ 60–80 % best rangerte, ■ De 20 % dårligst rangerte kommunene.

Figur 35: Andel foretak med over 10 prosent vekst 2003.

✓ **Kart: Andel vekstforetak, gjennomsnitt siste fem år**

Kommunene i Nord-Trøndelag er vist i kartet, med farger etter andel vekstforetak i næringslivet i de siste fem årene.

Det er syv kommuner fra Nord-Trøndelag med blant de 20 prosent med høyest vekst i de siste fem årene. Lierne (11), Namdalseid (16), og Overhalla (28) er høyest rangert blant kommunene i fylket.

Ingen av kommunene i Nord-Trøndelag er blant de 20 prosent dårligste når det gjelder vekst i de siste fem årene.

Lavest rangert er Grong som er på plass nr 341.

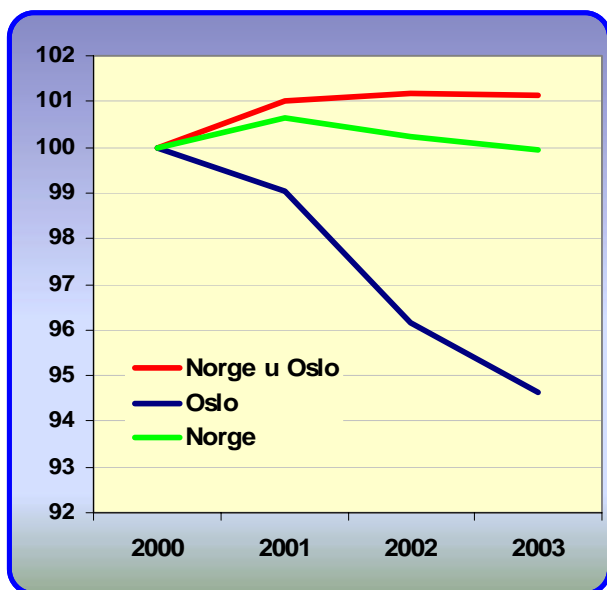
✓ **Kart: Andel vekstforetak 2003**

Andel vekstforetak i kommunene i Nord-Trøndelag i 2003 er vist i kartet.

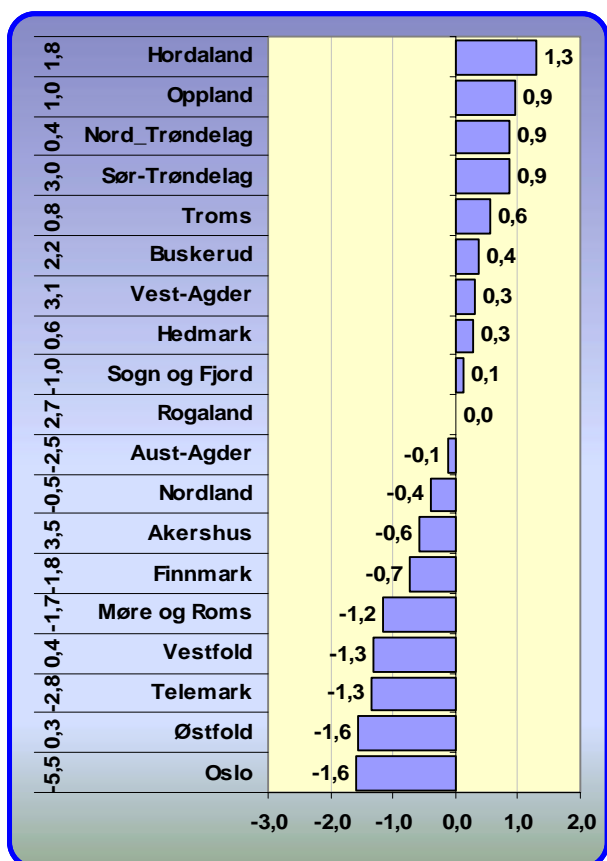
Nord-Trøndelag har 10 av 24 kommuner med blant de 20 prosentene med høyest andel vekstforetak i 2003.

Røyrvik (8), Lierne (10) og Leksvik (12) er høyest rangert.

To kommuner er med blant de 20 prosent dårligste, det er Leka (379) og Snåsa (395).

Figur 36: Utvikling av samlet sysselsetting. Indeksert slik at år 2000= 100. Datakilde: SSB.

Figur 37: Prosentvis endring i antall arbeidsplasser fra 2002 til 2003. Tallene til venstre angir endring i sysselsetting fra 2000 til 2003. På landsbasis sank sysselsettingen med 0,3 prosent i 2003, og med 0,1 prosent fra 2000 til 2003. Datakilde: SSB.

➤ Sysselsetting

Den samlede sysselsettingen i Norge har vært ganske stabil i de siste tre årene. Det var en økning i antall ansatte fra 2000 til 2001 på 14455 personer, deretter en nedgang på 8864 personer neste år, og en nedgang på 7045 personer fra 2002 til 2003. Nedgangen siste år tilsvarer 0,3 prosent.

Nedgangen i sysselsetting er desidert størst i Oslo. Den samlede sysselsettingen i Norge utenom Oslo har faktisk steget svakt i de to siste årene. I hele perioden fra 2000 til 2003 har sysselsettingen sunket med over fem prosent i Oslo, mens den har økt med over en prosent i landet for øvrig.

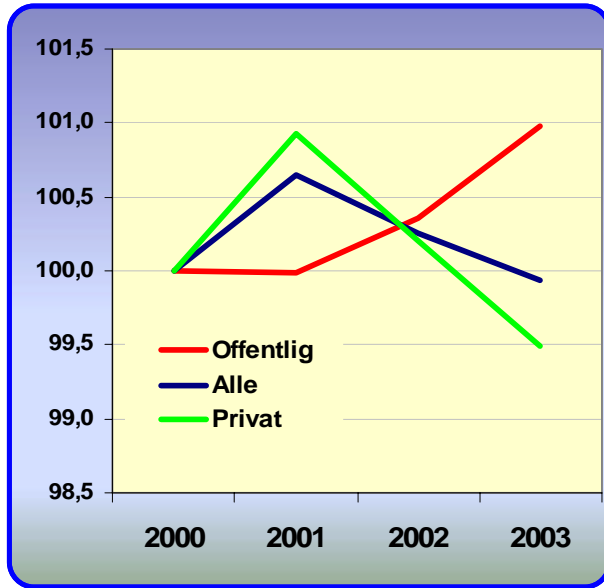
✓ Sysselsetting fylkesvis

Halvparten av fylkene hadde en positiv utvikling av sysselsettingen fra 2002 til 2003. I Hordaland økte sysselsettingen med 1,3 prosent. Også Oppland, Nord- og Sør-Trøndelag hadde en sysselsettingsøkning på nesten en prosent. Alle disse fylkene hadde flere sysselsatte i 2003 enn i 2000.

Oslo hadde den sterkeste nedgangen, også når vi regner i prosent. Andre fylker på Østlandet, som Østfold, Telemark og Vestfold hadde også en ganske sterk nedgang i sysselsettingen fra 2002 til 2003.

Dersom vi ser på hele perioden 2000 til 2003, er det fylker som Akershus (+3,5 %), Vest-Agder (+3,1 %) og Sør-Trøndelag (+3,0 %) som har sterkeste økning.

Fylker med sterkeste nedgang i siden tusenårsskiftet er Oslo (-5,5 %), Telemark (-2,8 %) og Aust-Agder (-2,5 %).

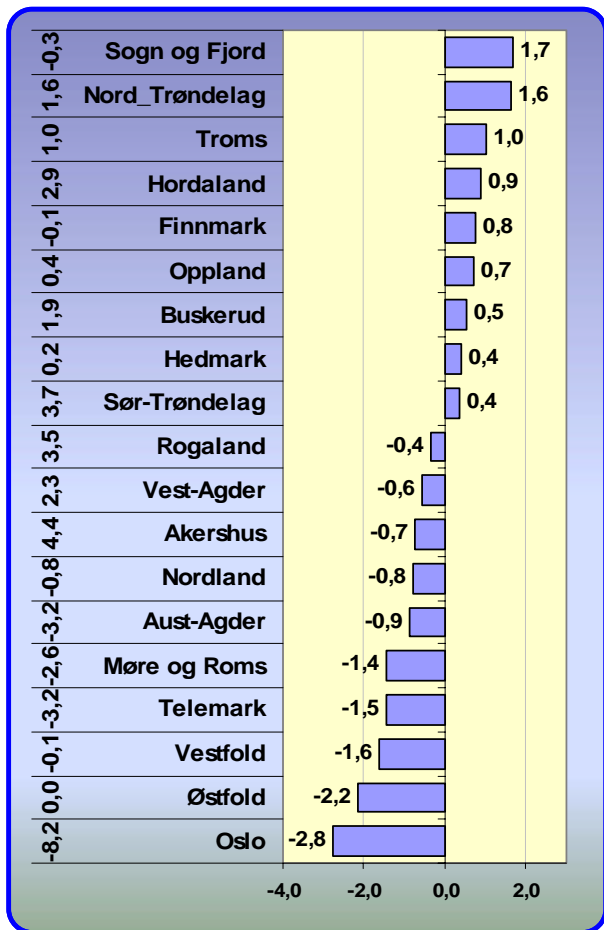
Figur 38: Utvikling i sysselsetting etter 2000.
Datakilde: SSB.

✓ Utvikling sysselsetting sektorvis

Utviklingen i antall sysselsatte kan analyseres i forhold til sektorer, offentlig og privat.

Sysselsettingen i privat sektor har falt i de to siste årene. Fallet i sysselsetting i privat sektor tilsvarte 0,7 prosent årlig fra 2001 til 2003, eller over 11 000 pr år.

Offentlig sektor har økt sysselsettingen i de to siste årene. Økningen i offentlig sysselsetting var på 0,4 prosent fra 2001 til 2002, og på 0,6 prosent fra 2002 til 2003, tilsvarende 4106 ansatte.

Figur 39: Prosentvis endring i antall ansatte i privat sektor fra 2002 til 2003. Tallene helt til venstre angir prosentvis vekst i privat sysselsetting mellom 2000 og 2003. Datakilde: SSB.

✓ Privat sektor fylkesvis

Det er store variasjoner i utviklingen i den private sysselsetting fra fylke til fylke.

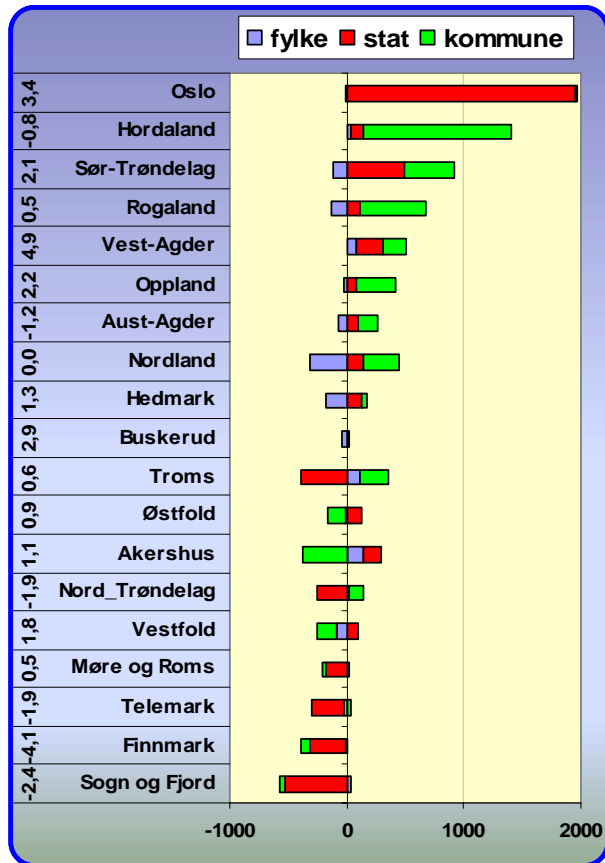
Sogn og Fjordane og Nord-Trøndelag har størst økning i den private sysselsettingen, med 1,7 og 1,6 prosent. Også Troms har en økning i privat sysselsetting på en prosent.

Oslo har den desidert største nedgangen i privat sysselsetting, med en nedgang på 2,8 prosent. Dette tilsvarer over 8000 ansatte. Også Østfold og Vestfold har stor nedgang i privat sysselsetting.

Dersom vi ser på utviklingen i de siste fire årene, er det Akershus (4,4), Sør-Trøndelag (3,7) og Rogaland (3,5) som har den høyeste veksten.

Oslo har en nedgang i privat sysselsetting på hele 8,2 prosent fra 2000 til 2003. Dette er en nedgang på over 25000 ansatte.

Også Aust-Agder(-3,2) og Telemark(-3,2) har hatt en stor nedgang i privat sysselsetting i perioden 2000-2003.

Figur 40: Endring i antall ansatte i offentlig sektor fra 2002 til 2003. Tallene til venstre angir prosentvis endring i offentlig sysselsetting i 2003. Datakilde: SSB

✓ Offentlig sysselsetting fylkesvis

Den offentlige sysselsettingen kan deles opp i tre sektorer; kommune, fylke og stat. I figuren vises endringen i antall arbeidsplasser i 2003 innen de tre sektorene for hvert fylke.

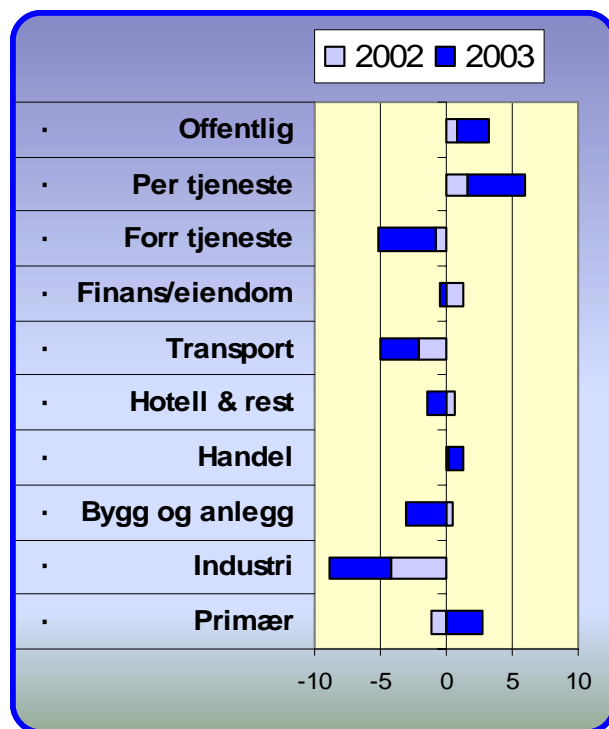
Oslo har størst økning i offentlig sysselsetting av alle fylkene, og nesten hele økningen skjedde i statlig sektor. Tallene er imidlertid usikre i følge SSB.

12 av de 19 fylkene hadde økning i statlig sektor.

Seks av fylkene hadde nedgang i statlig sektor, størst nedgang hadde Sogn og Fjordane, Finnmark, Troms og Telemark.

Fylker som Hordaland, Sør-Trøndelag og Rogaland hadde også en stor økning i antall offentlig ansatte, men en stor del av denne økningen skjedde i kommunal sektor.

Akershus skiller seg ut med den største nedgangen i kommunalt ansatte.

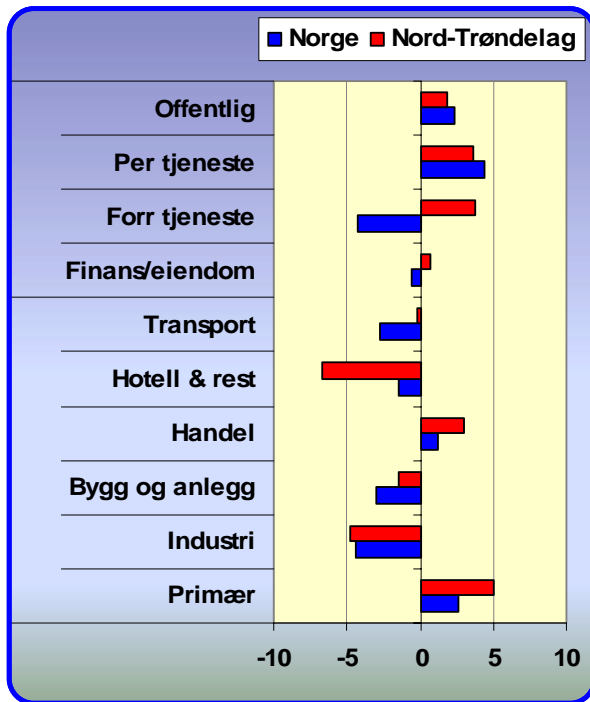

Figur 41: Prosentvis endring i sysselsetting i 2002 og 2003 i Norge. Datakilde: SSB.

✓ Sysselsetting bransjevis

De bransjene som økte sysselsettingen fra 2002 til 2003 er offentlig sektor, personlig tjenesteyting og handel. Økningen i sysselsettingen i primærnæringene er ikke reell, men skyldes at tallene for primærnæringene har blitt undervurdert av SSB tidligere.

Industri, bygg og anlegg, hotell og restaurant, transport og forretningsmessig tjenesteyting har hatt nedgang i sysselsettingen fra 2002 til 2003. Industri, transport og forretningsmessig tjenesteyting hadde også en nedgang i sysselsettingen fra 2001 til 2002. Industrien har hatt den kraftigste nedgangen i sysselsetting, både prosentvis og i antall ansatte. Antall ansatte i industrien falt med nesten 30.000 personer fra 2001 til 2003.

Figur 42: Prosentvis endring i sysselsetting fra 2002 til 2003, Nord-Trøndelag sammenliknet med Norge. Datakilde: SSB.

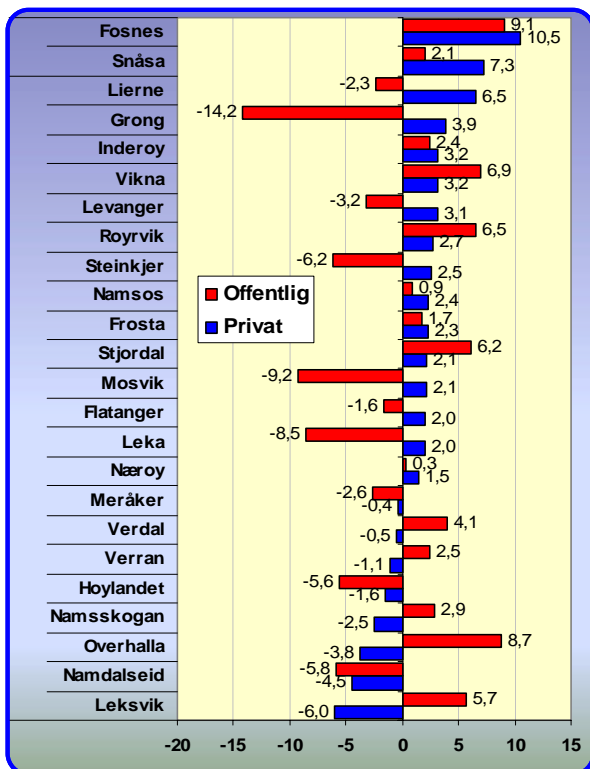
✓ Bransjevis sysselsetting i Nord-Trøndelag

Sysselsettingen i Nord-Trøndelag har bransjemessig utviklet seg omtrent som for resten av landet. Offentlig sysselsetting, privat personlig tjenesteyting, handel og tjenester knyttet til primærnæringene har hatt en økning i antall ansatte både i Nord-Trøndelag og Norge.

I to bransjer, forretningsmessig tjenesteyting og finans/eiendom er utviklingen motsatt, ettersom Nord-Trøndelag har en økning i sysselsettingen, mens landet for øvrig har en nedgang.

I de øvrige bransjene har både Nord-Trøndelag og landet for øvrig en nedgang i antall ansatte.

Størst nedgang i Nord-Trøndelag er det i hotell og restaurant. Nord-Trøndelag mistet 6,6 prosent av antall ansatte i denne bransjen i 2003.

Figur 43: Prosentvis endring i antall ansatte fra 2002 til 2003, henholdsvis privat sektor (blå) og offentlig sektor (rød) i kommunene i Nord-Trøndelag. Datakilde: SSB.

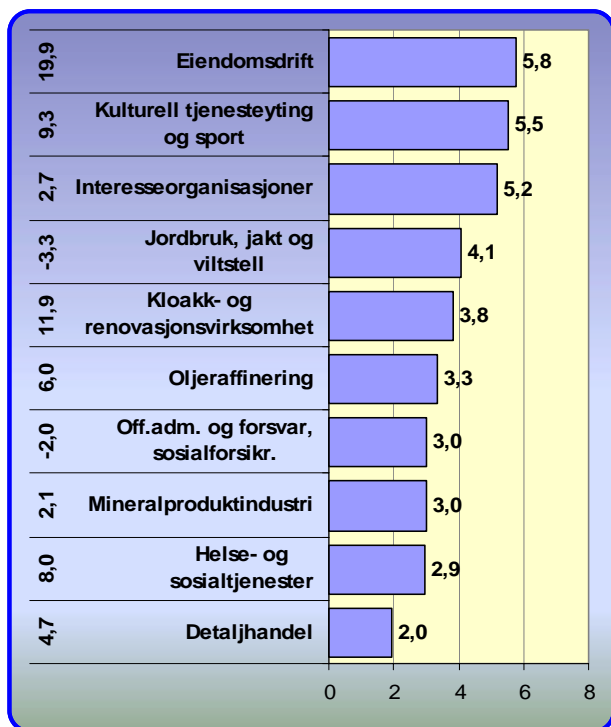
✓ Sysselsetting i kommunene i Nord-Trøndelag

Flertallet av kommunene i Nord-Trøndelag har en økning i privat sysselsetting. Størst økning er det i Fosnes, Snåsa og Lierne.

Åtte kommuner hadde en nedgang i antall ansatte i privat næringsliv.

Når det gjelder arbeidsplasser i offentlig sektor, er det store forskjeller fra kommune til kommune. Kommunene Grong, Mosvik, Leka og Steinkjer hadde sterk nedgang i antall ansatte i det offentlige.

Andre kommuner har stor økning i offentlig sysselsetting. Størst økning hadde Fosnes (9,1), Overhalla (8,7) og Vikna (6,9).

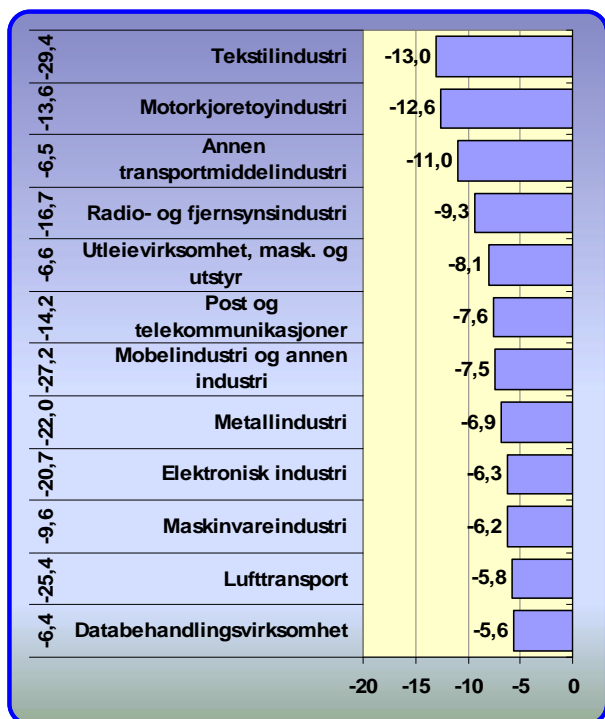
Figur 44: Enkeltbransjer (nace2), hele Norge, med sterk vekst i sysselsettingen i 2003. Tallene til venstre angir vekst i sysselsetting i perioden 2000-2003. Bare bransjer med mer enn 1000 ansatte er med. Datakilde: SSB.

✓ Enkeltbransjer med sterk vekst i sysselsetting

Det er også mulig å analysere endringer i sysselsettingen på et finere bransjeinndelingsnivå. I figuren er vekstrater i 2003 for sysselsettingen for enkeltbransjer vist. Her er det NACE 2-siffer, som er en kjent standard for næringsinndeling.

Eiendomsdrift, samt kulturell tjenesteyting og sport er de bransjene som har sterkest vekst. Disse bransjene hadde også sterk vekst i de to foregående årene. Jordbruket har økt sysselsetting i SSB-statistikken for 2003, men dette skyldes en revisjon av metodene, ikke reell økning.

I absolutte tall er det helse- og sosialtjenester som har økt mest, med en økning i antall ansatte med nesten 12.000. Også detaljhandel er en stor bransje, med over 180.000 ansatte. Her er økningen i 2003 på 3481 ansatte.

Figur 45: Enkeltbransjer (nace2), hele Norge, med sterk nedgang i sysselsettingen i 2002. Tallene til venstre angir vekst i sysselsetting i perioden 2000-2003. Bare bransjer med mer enn 1000 ansatte er med. Datakilde: SSB.

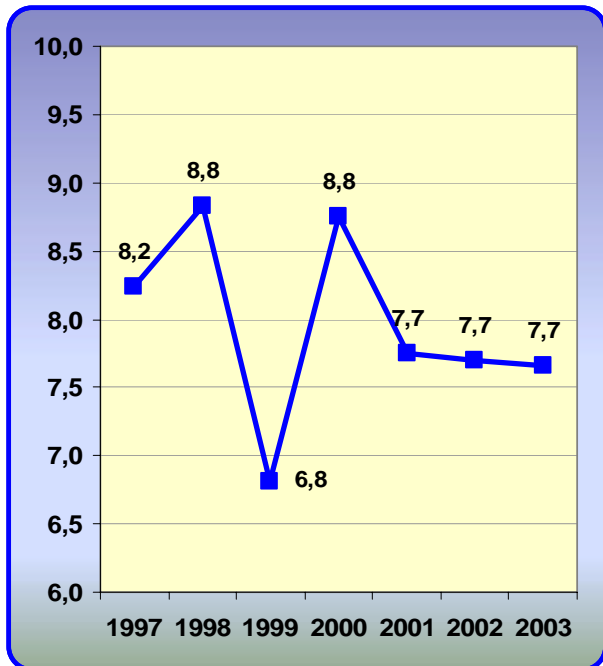
✓ Enkeltbransjer med sterk nedgang i sysselsetting

Det var en nedgang i sysselsettingen på landsbasis i 2003. Det fleste bransjer hadde derfor en nedgang i antall ansatte. Enkeltbransjene med størst nedgang er vist i figuren til venstre.

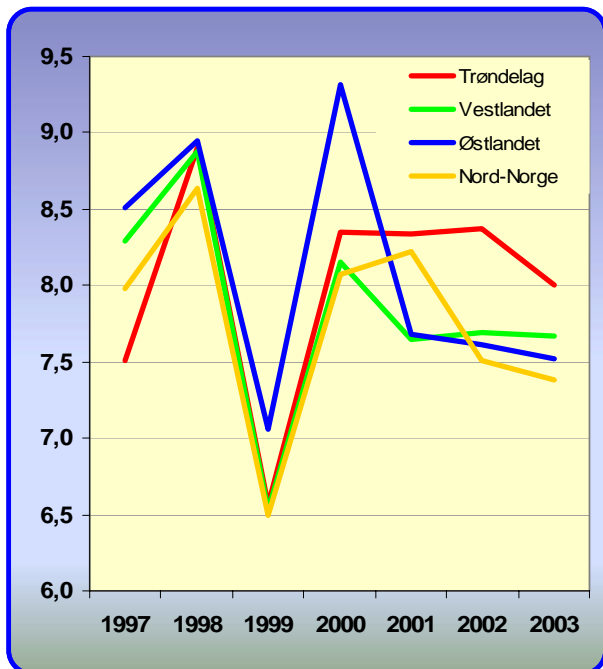
Bransjen tekstilindustri hadde sterkest nedgang. Bransjen hadde også sterk nedgang i de foregående årene.

Det er mange industribransjer blant de som har sterkest nedgang, men også IKT-næringer som telekommunikasjon og databehandlingsvirksomhet har reduksjon i antall ansatte.

I absolutte tall er det bransjen annen forretningsmessig tjenesteyting (konsulent) som har størst nedgang. Her forsvant det nesten 7000 ansatte fra 2002 til 2003. Av disse arbeidet nesten 5000 i Oslo.

Figur 46: Etableringsfrekvens i Norge for årene 1997-2003. Datakilde: Foretaksregisteret.

Figur 47: Etableringsfrekvens i ulike landsdeler. Datakilde: Foretaksregisteret.

➤ Nyetableringer

Nyetableringer er tilvekst av nye foretak. En kan se på nye registreringer i foretaksregisteret^{iv} for å få et bilde av hvor mange nye foretak som blir registrert hvert år. Nyregistreringer i foretaksregisteret trenger imidlertid ikke nødvendigvis å være reelle nyetableringer, men kan også være eksisterende bedrifter som skifter selskapsform, eller får nye eiere, eller som splitter opp virksomheten i nye foretak. Omtrent 70 prosent av nyregistreringer er reelle nyetableringer^v.

✓ Nyetableringer i Norge 1997-2003

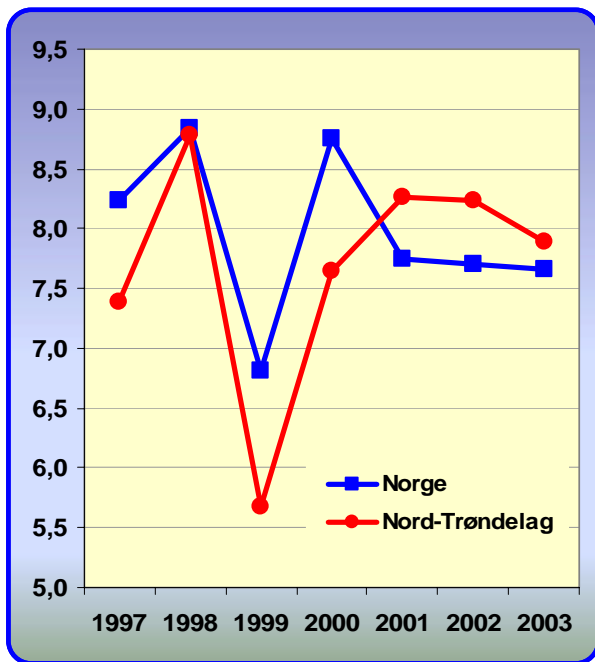
I figuren er etableringsfrekvens dvs antall nyregistreringer i prosent av eksisterende bedrifter vist for årene 1997-2003. I 1999 ble aksjeloven endret slik at minimum aksjekapital ble satt opp fra 50.000 kr til 100.000 kr. Dette førte til et rush av nyregistrerte aksjeselskap mot slutten av 1998, derfor ble det mange nyregistreringer i 1998 og tilsvarende færre i 1999. Trenden i antall nyregistreringer har vært synkende i perioden, noe som illustrerer dalende økonomiske konjunkturer.

✓ Nyetableringer i landsdelene

Figuren viser utviklingen i etableringsfrekvensen i landsdelene. Østlandet hadde høyest etableringsfrekvens av landsdelene fram til 2000.

Etter 2000 har Trøndelag hatt den høyeste etableringsfrekvensen av landsdelene i Norge.

I 2003 var etableringsfrekvensen i Trøndelag på 8 prosent mens gjennomsnittet for hele landet var 7,7 prosent.

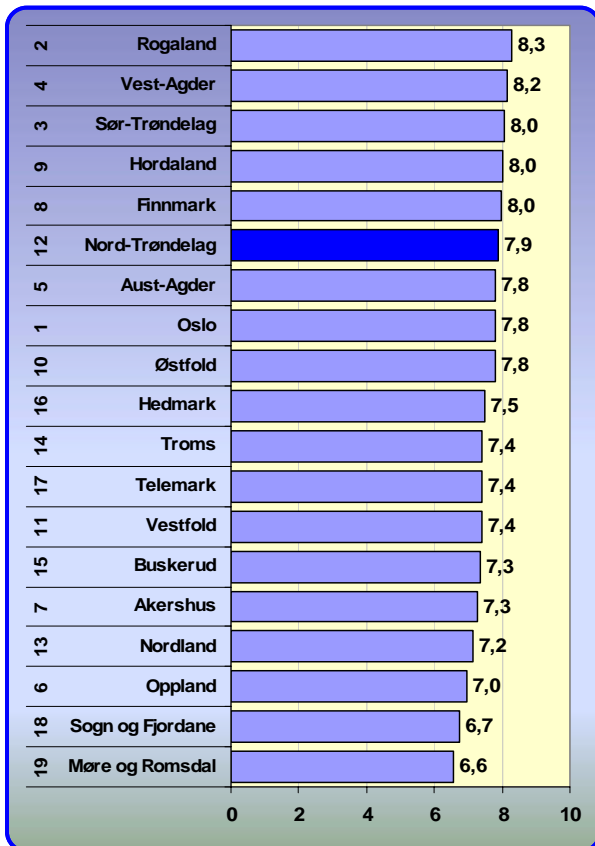
Figur 48: Etableringsfrekvenser i Nord-Trøndelag og Norge. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ Nyetableringer i Nord-Trøndelag

Etableringsfrekvensen i Nord-Trøndelag kan sammenliknes med etableringsfrekvensen for hele landet. Dette er gjort i figuren til venstre, som viser prosentvis antall nyregistrerte bedrifter i forhold til eksisterende bedrifter for årene 1997-2003.

Etableringsfrekvensen i Nord-Trøndelag har ligget under gjennomsnittet for Norge i hvert år fram til 2001. Fra 2001 har etableringsfrekvensen vært høyere enn landsgjennomsnittet.

I 2003 var etableringsfrekvensen i Nord-Trøndelag 7,9 prosent, mens etableringsfrekvensen var 7,7 prosent i resten av landet.

Figur 49: Etableringsfrekvens i 2003 i de ulike fylkene. Nummeret til venstre forteller hvordan fylket er rangert for gjennomsnittet de siste fem årene. Landsgjennomsnitt = 7,7. Datakilde: Foretaksregisteret.

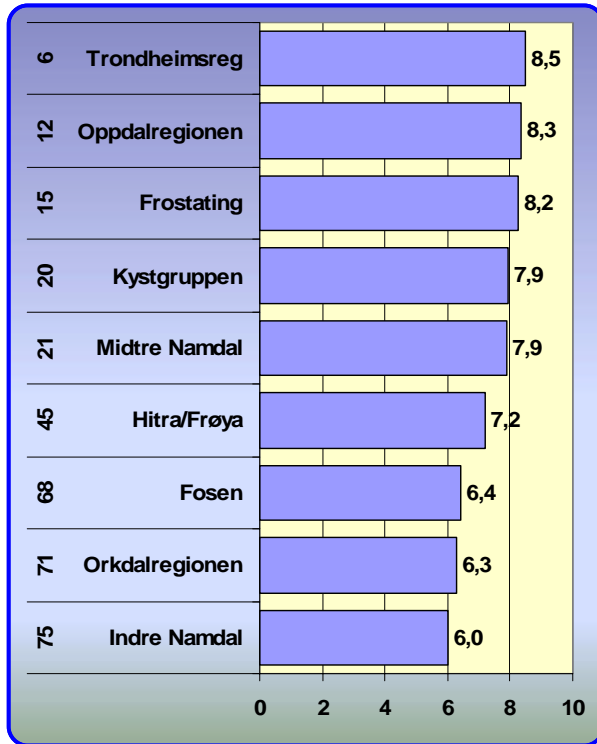
✓ Nyetableringer i fylkene

Figuren viser etableringsfrekvens for fylkene i 2003. Statistikken er basert på nyregistreringer i foretaksregisteret i Brønnøysund.

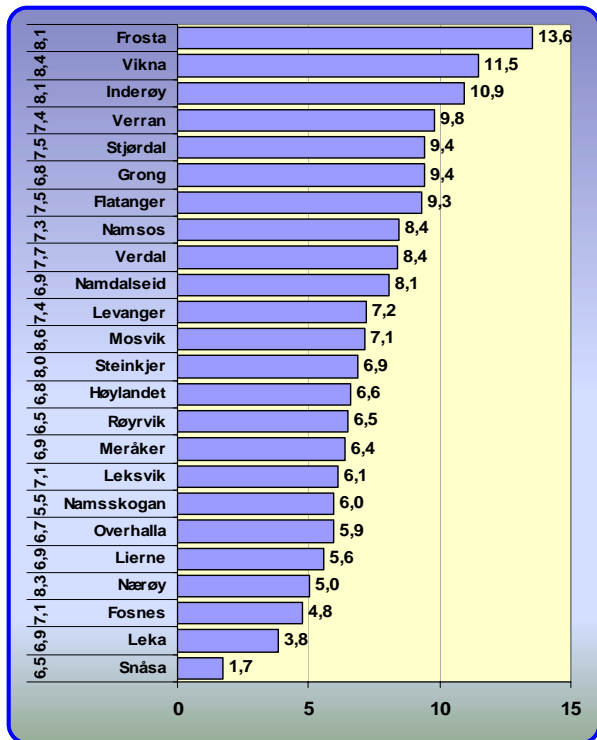
Relativt flest nyetableringer er det i Rogaland, Vest-Agder og Sør-Trøndelag. Dette er fylker som har hatt høy etableringsfrekvens i hele perioden. Fylkene med lavest etableringsfrekvens er Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal. Møre og Romsdal har lavest gjennomsnittlig etableringsfrekvens i de siste fem årene.

Oslo er det fylket som har høyest etableringsfrekvens hvis vi måler et gjennomsnitt over flere år.

Nord-Trøndelag er nr seks av 19 fylker i 2003. Dersom en rangerer fylkene etter gjennomsnittlig etableringsfrekvens i de siste fem årene, er Nord-Trøndelag nr 12 av 19 fylker.

Figur 50: Etableringsfrekvenser i regionene i Trøndelag 2003, tallene til venstre angir rangering blant de 79 regionene i landet. Datakilde: Foretaksregisteret.

Figur 51: Etableringsfrekvenser i kommunene i Nord-Trøndelag 2003. Tallene til venstre viser gjennomsnittlig etableringsfrekvens de siste fem årene. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ Nyetableringer regionvis

De 49 kommunene i Trøndelag danner ni regioner. I diagrammet til venstre er etableringsfrekvensen i de ni regionene illustrert.

Trondheimsregionen har høyest etableringsfrekvens i Trøndelag, og er nr 6 i Norge. Oppdalregionen og Frostating har også høy etableringsfrekvens, over åtte prosent og er rangert som nr 12 og 15 av de 79 regionene i landet.

Tre regioner i Trøndelag har svært lav etableringsfrekvens, under syv prosent. Det er Fosen, Orkdal og Indre Namdal.

✓ Etableringsfrekvens i kommunene i Nord-Trøndelag

Det er også mulig å se på etableringsfrekvens i de enkelte kommunene i fylket. I figuren til venstre er etableringsfrekvensene vist for alle kommunene i Nord-Trøndelag.

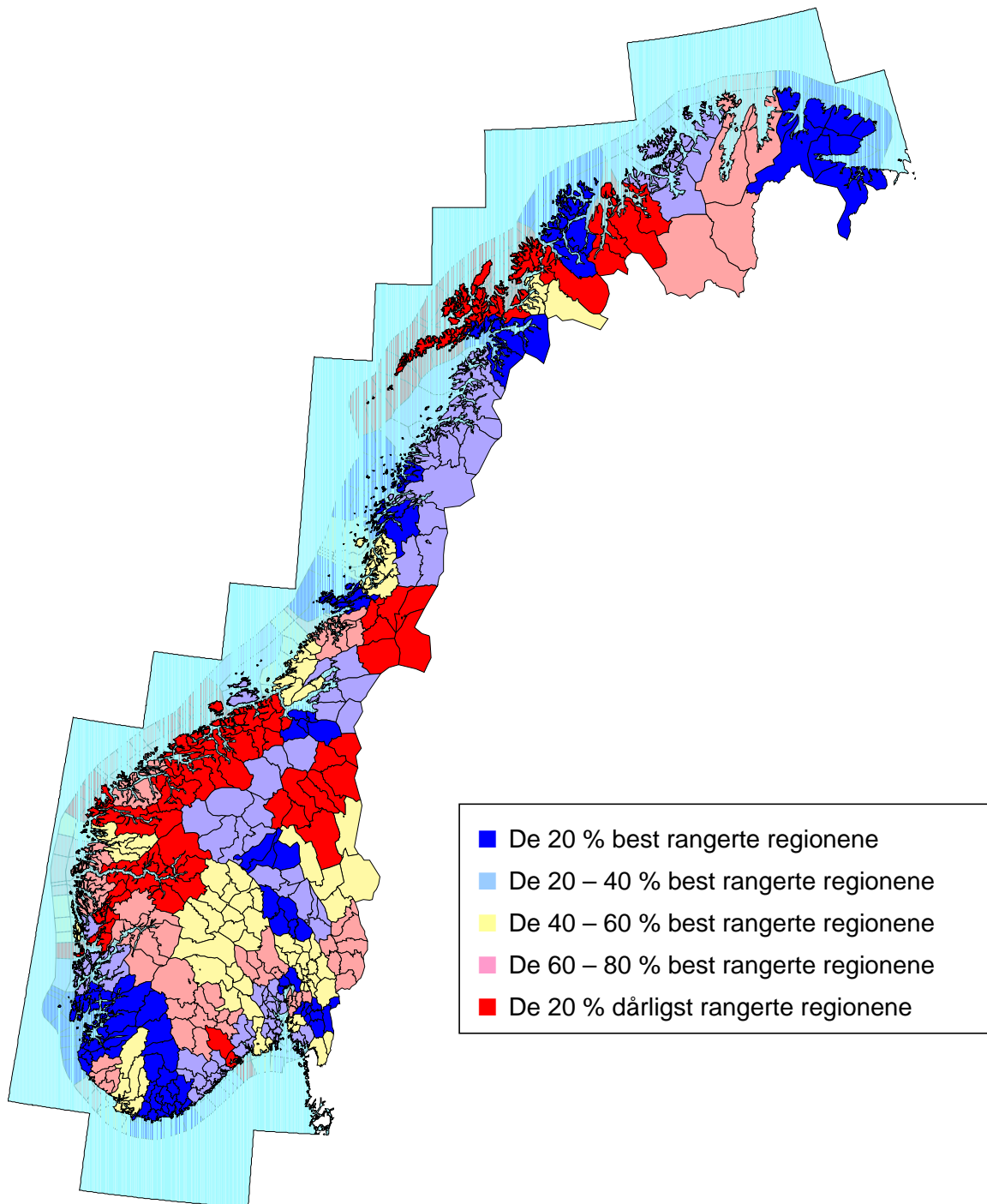
Frosta har høyest etableringsfrekvens, fulgt av Vikna og Inderøy. Dette er imidlertid små kommuner med få foretak.

Av de store kommunene har Stjørdal svært høy etableringsfrekvens på 9,4 prosent. Også Namsos og Verdal har etableringsfrekvens langt over landsgjennomsnittet.

Steinkjer har langt under gjennomsnittlig etableringsfrekvens på 6,9 prosent.

Fosnes, Leka og Snåsa ligger nederst på statistikken. Snåsa hadde en etableringsfrekvens på 1,7 prosent i 2003. Det var to nye foretak som ble registrert i Snåsa i 2003.

✓ **Kart: Etableringsfrekvens, gjennomsnitt siste fem år, regionvis**

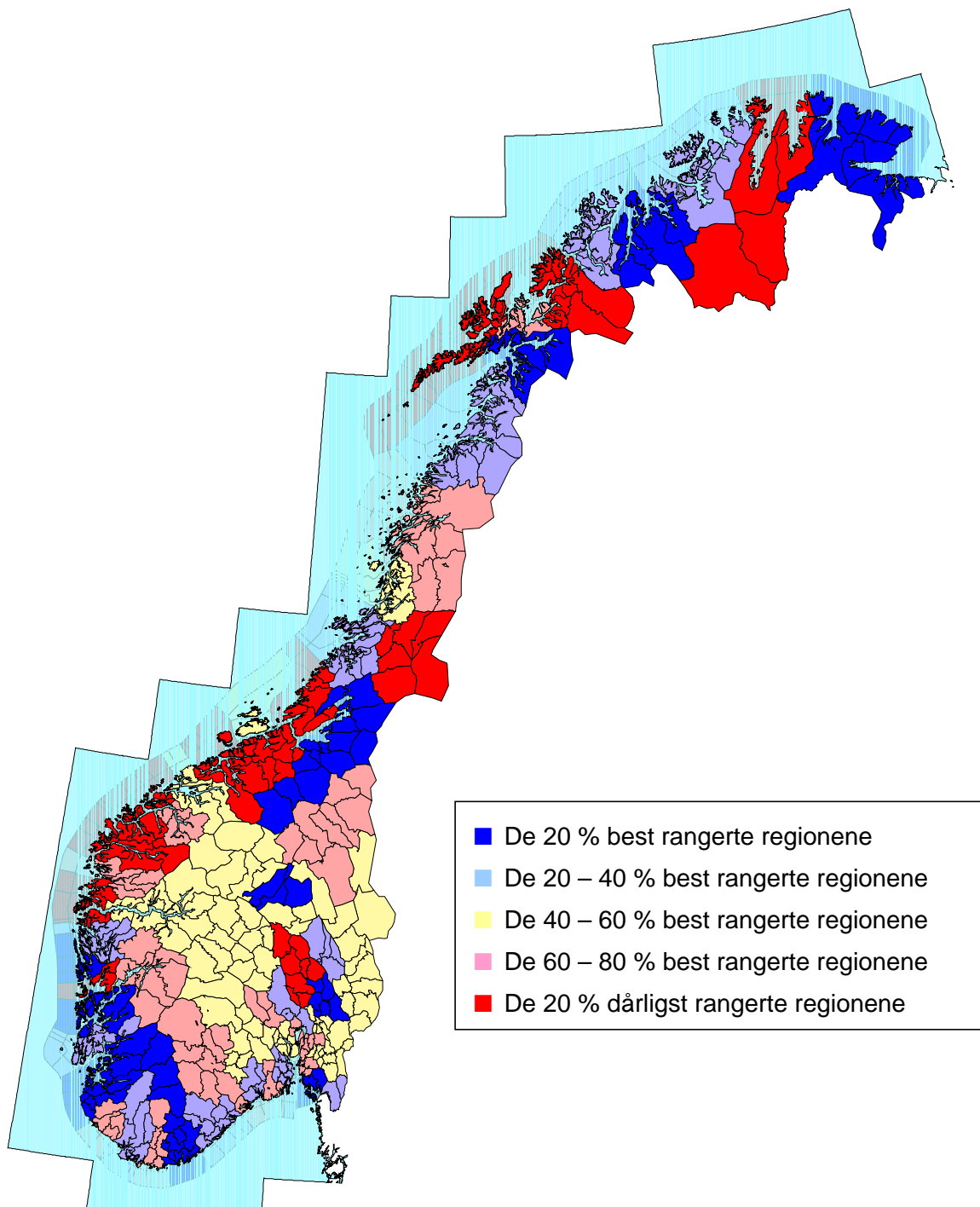

Figur 52: Etableringsfrekvens i regioner, gjennomsitt i perioden 1999-2003.

Når det gjelder nyetableringer, er mønsteret i Norge tvetydig. For det første er det litt overraskende at regionene Midt-Gudbrandsdalen(nr 1) og Setesdalen(2) er de regionene som har høyest etableringsfrekvens i denne perioden. Det andre trekket er at byregioner som Trondheimsregionen(3), Oslo(4), Jæren(5), Tromsøregionen(7), Sørlandet(8) og Akershus Vest(9) alle er blant de ti regionene med høyest etableringsfrekvens. Alle regionene på Nordvestlandet har lav etableringsfrekvens, og disse regionene hadde også lav vekst.

Sørvestlandet har mange av regionene inne blant de 20 prosent beste regionene.

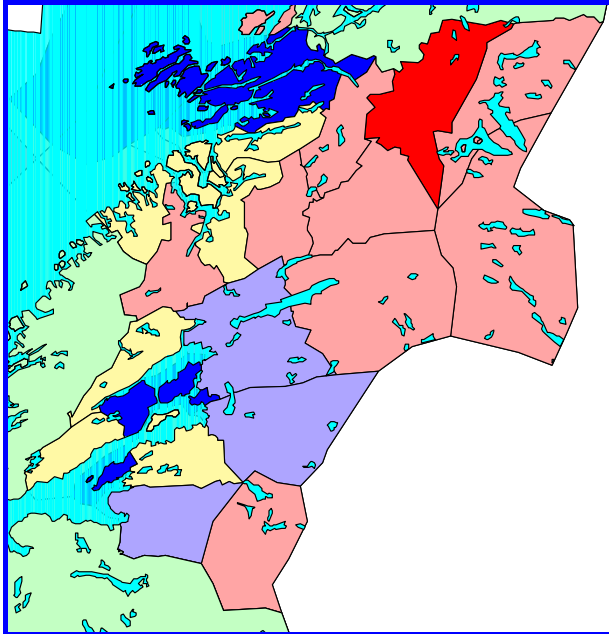
✓ **Kart: Etableringsfrekvens, 2003, regionvis**

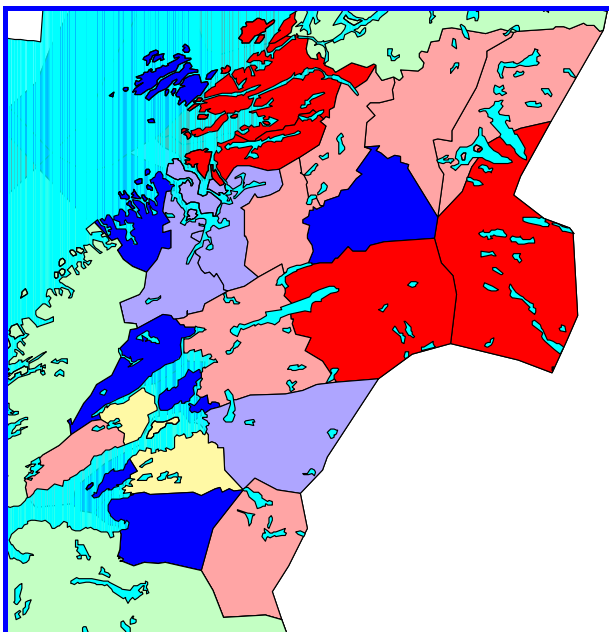
Figur 53: Etableringsfrekvens regioner, 2003.

Kartet over etableringsfrekvenser i regioner for 2003 viser til en viss grad samme mønster som kartet for etableringsfrekvenser i siste fem år. Ett trekk er at regionene Oslo og Akershus Vest ikke er med blant de 20 beste regionene i 2003. Disse regionene hadde høy etableringsfrekvens i begynnelsen av perioden, men har relativt lavere etableringsfrekvens i 2002 og 2003. Sørvestlandet skårer høyt både i 2003 og siste fem år.

Trøndelag har mange regioner blant de med høyest etableringsfrekvens.

Figur 54: Etableringsfrekvens, gjennomsnitt siste fem år. ■ De 20 % best rangerte kommunene, ■ De 20 – 40 % best rangerte, ■ De 40 – 60 % best rangerte, ■ De 60 – 80 % best rangerte, ■ De 20 % dårligst rangerte kommunene.

Figur 55: Etableringsfrekvens 2003.

✓ **Kart: Etableringsfrekvens, gjennomsnitt siste fem år.**

Kartet viser kommunene i Nord-Trøndelag, med farger i forhold til etableringsfrekvens i de siste fem årene.

Nord-Trøndelag har fem kommuner blant de 20 prosent beste. Det er Mosvik (47), Vikna (55), Nærøy (64), Frosta (85) og Inderøy (87).

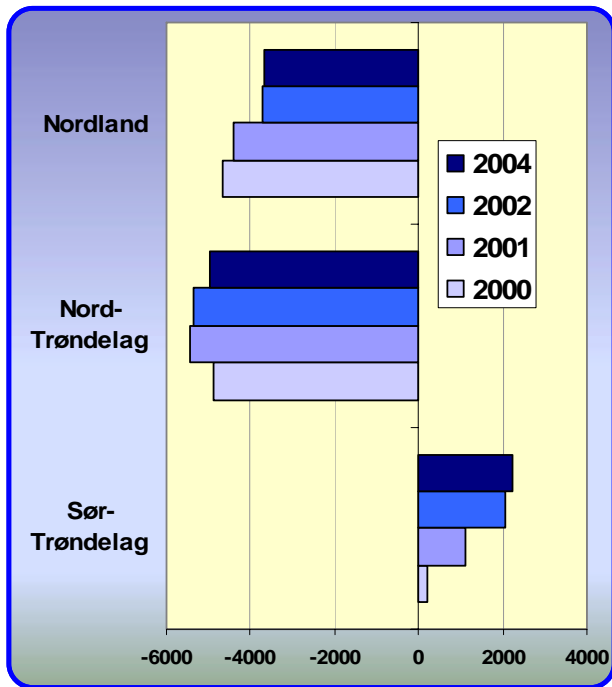
Bare en kommune er blant de 20 prosent dårligste. Det er Namsskogan som er rangert som nr 414 av 434 kommuner i Norge.

✓ **Kart: Etableringsfrekvens 2003**

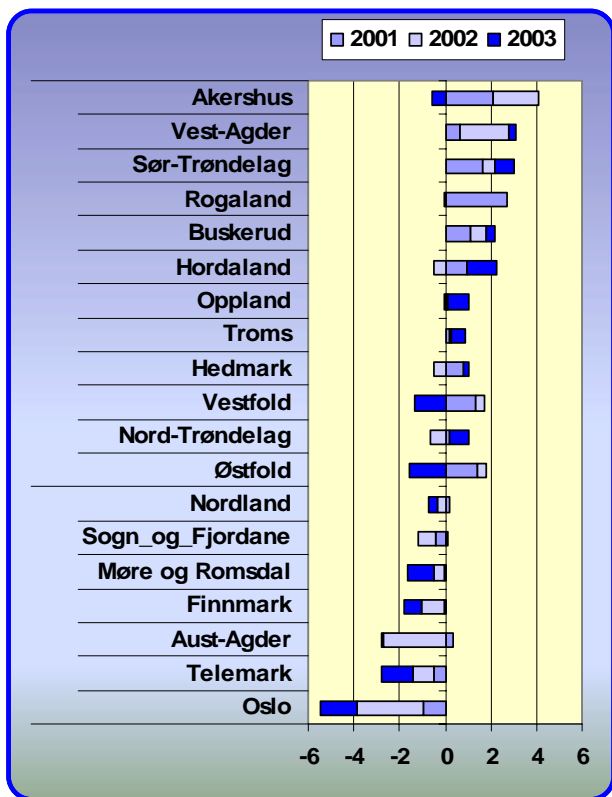
Kartet viser kommunene i Nord-Trøndelag, med farger etter etableringsfrekvensen i 2003.

Det er syv kommuner som er blant de 20 prosent beste. Frosta (6), Vikna (17), Inderøy (21), Verran (49), Stjørdal (59), Grong (60) og Flatanger (65).

Fem av kommunene er med blant de dårligste. Det er Snåsa (414), Leka (409), Fosnes (383), Nærøy (375) og Lierne (357).

Figur 56: Nettopendling for fylkene på Østlandet i årene 2000, 2001, 2002 og 2003. Datakilde: SSB.

Figur 57: Endring i antall arbeidsplasser 2001, 2002 og 2003. Datakilde: SSB.

➤ Pendling

✓ Pendlingsmønstre i Midt-Norge

Nord-Trøndelag har underskudd på arbeidsplasser. Det er omtrent 60.000 personer som er sysselsatt i Nord-Trøndelag, mens antall arbeidsplasser i fylket er omtrent 55.000. Dette innebærer at omtrent 5000 må pendle ut av fylket. Dette er nesten ti prosent av arbeidstakerne. Nettopendlingen ut av fylket har ikke endret særlig mye i de siste årene.

I Nabofylkene Sør-Trøndelag og Nordland har det vært en positiv utvikling i de siste årene. Sør-Trøndelag har et stadig økende overskudd av arbeidsplasser, mens Nordland har hatt en reduksjon av underskuddet på arbeidsplasser i de siste årene.

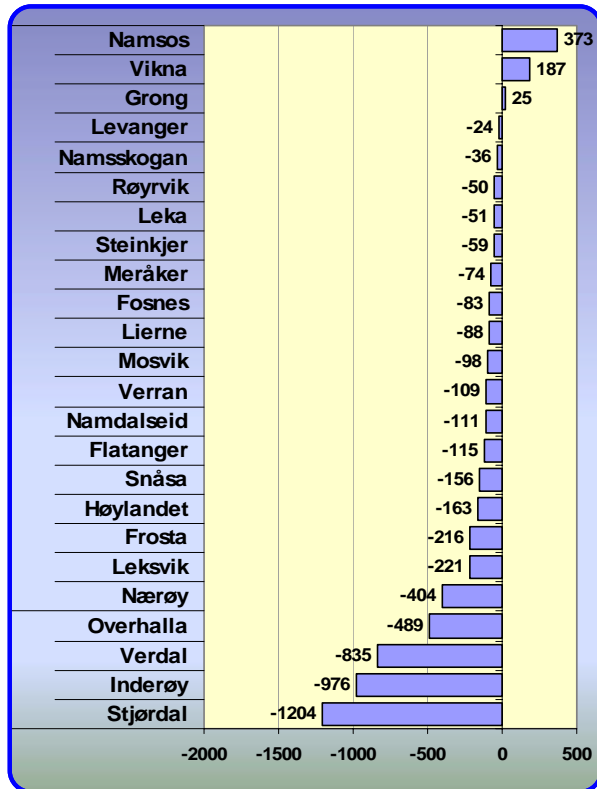
✓ Endringer i antall arbeidsplasser

Det er en sammenheng mellom netto pendling og utvikling av arbeidsplasser. I figuren er endringene i antall arbeidsplasser i fylkene vist for de siste tre årene. Arbeidsplassene omfatter både privat og offentlig sektor.

Sør-Trøndelag, som hadde en økning i overskuddet av arbeidsplasser, hadde økning av antall arbeidsplasser både i 2001, 2002 og 2003.

Nord-Trøndelag hadde en økning av antall arbeidsplasser i 2003, men en nedgang i 2001. Antall sysselsatte personer har vært ganske stabilt.

I Nordland har det vært en nedgang i antall arbeidsplasser. Nedgangen i antall personer som er sysselsatt har imidlertid vært større, slik at underskuddet på arbeidsplasser har blitt redusert.

Figur 58: Netto innpendling til kommunene i Nord-Trøndelag i 2003. Absolutte tall. Datakilde: SSB.

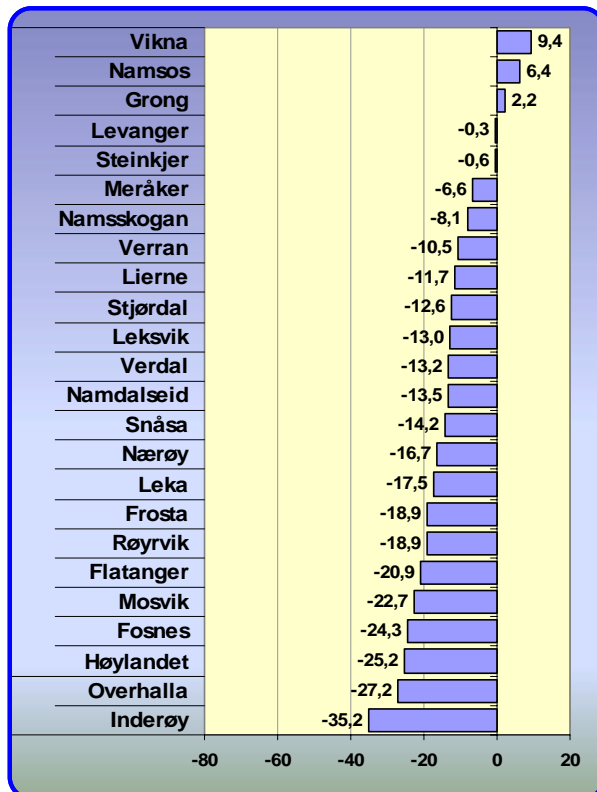
✓ Netto pendling i kommunene i Nord-Trøndelag

I figuren til venstre er netto utpendling for de ulike kommunene i Nord-Trøndelag vist. Positive tall betyr at det er netto innpendling til kommunene, dvs at det er flere som reiser inn til kommunen for å arbeide enn det er som reiser ut av kommunen.

Det er tre kommuner som sysselsetter flere enn sine egne innbyggere, Namsos, Vikna og Grong.

Alle de andre kommunene har et underskudd på arbeidsplasser.

Størst underskudd har Stjørdal, som har 1204 flere sysselsatte enn arbeidsplasser. Nærheten til det store arbeidsmarkedet i Trondheim gjør dette mulig.

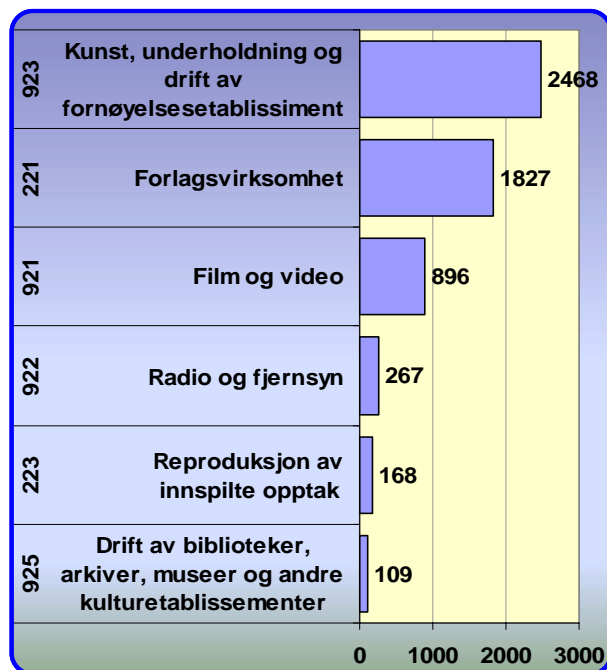
Figur 59: Netto pendling i prosent av arbeidsstyrken i kommunene i Nord-Trøndelag, 2003. Datakilde SSB.

✓ Nettopendling i kommunene i Nord-Trøndelag, prosent

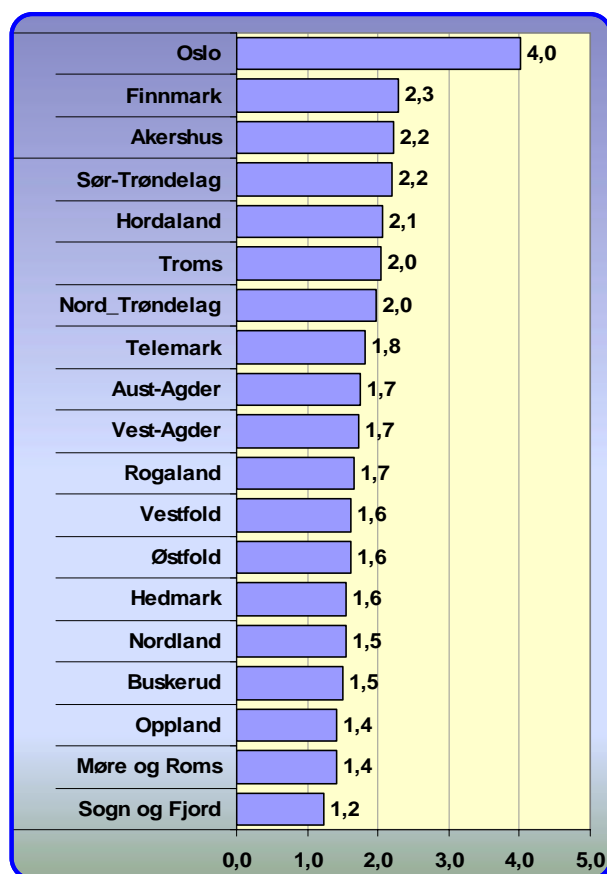
I figuren til venstre er det vist netto pendling, dvs differanse mellom ut- og innpendling i prosent av antall sysselsatte med bosted i kommunen. Positive tall betyr at det er flere arbeidsplasser enn sysselsatte, dvs at kommunene sysselsetter flere enn sin egen befolkning.

Selv om Namsos hadde det høyeste overskuddet i absolutte tall, så er det Vikna som har det største overskuddet i prosent av antall arbeidstakere i kommunen. Neste ti prosent av arbeidsplassene i Vikna må fylles av personer utenfor kommunen.

Inderøy har størst underskudd på arbeidsplasser. Her må 35,2 prosent av arbeidstakerne pendle ut av kommunen for å finne arbeid.

Figur 60: Antall foretak i Norge innenfor "kulturbransjer". Tallene til venstre angir tresiffer nacekode. Datakilde: Foretaksregisteret.

Figur 61: Prosentvis andel foretak i "kulturbransjer" av alle foretak. Datakilde: Foretaksregisteret.

➤ Kultur

I den siste tiden har det vært mye oppmerksomhet rundt kultursektoren, og kulturens rolle i nærings- og stedsutvikling. Vi har derfor forsøkt å se om vi kan finne kjennetegn og utviklingstrekk i kultursektoren i næringslivet som kan belyse dette.

✓ Hva er kulturnæringer?

Hver enkelt bedrift er klassifisert med sin bransjekode i registrene. Bransjekoden – eller NACE-kode, er hierarkisk oppbygd slik at en kan velge finere inndelinger med å bruke flere siffer. Dersom vi bruker tresiffer NACE-kode vil vi ha 216 ulike bransjer i norsk næringsliv. Seks av disse 216 bransjene kan klart karakterisert som "kulturbransjer". Disse er vist i diagrammet.

Det er 5750 foretak innenfor de bransjene som er definert som kulturbransjer. Dette tilsvarer 2,2 prosent av alle foretak.

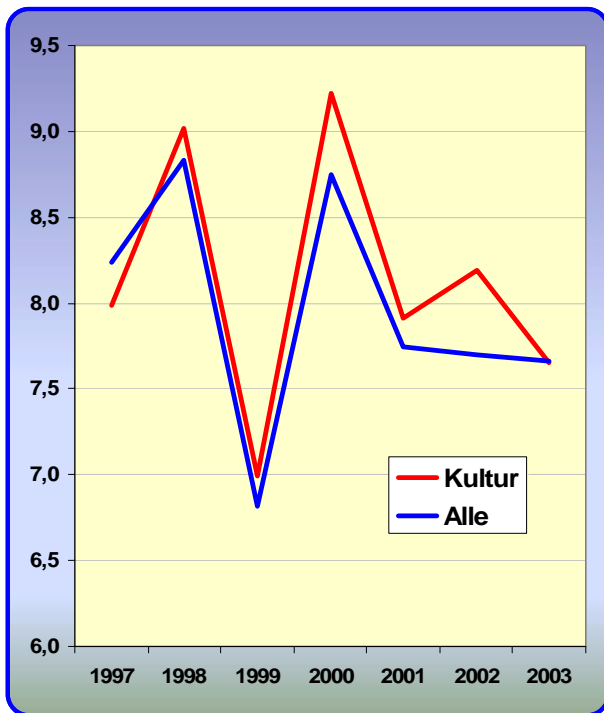
Den største av kulturbransjene er kunst, underholdning og drift av fornøyelsestabilisment med 2468 foretak registrert i Foretaksregisteret, fulgt av forlagsbransjen med 1827 foretak.

✓ Kulturintensitet i fylkene

Diagrammet viser andelen foretak innen kulturbransjene i prosent av samlet antall foretak for fylkene i Norge. Dette kan være en indikator for "kulturintensiteten" i næringslivet.

Oslo har den klart høyeste kulturintensiteten i næringslivet med dette målet. Fire prosent av hovedstadens foretak er i kulturbransjene.

Kanskje er det litt overraskende for enkelte at Finnmark er det nest mest kulturintensive fylket. Her er 2,3 prosent av foretakene innen kultur.

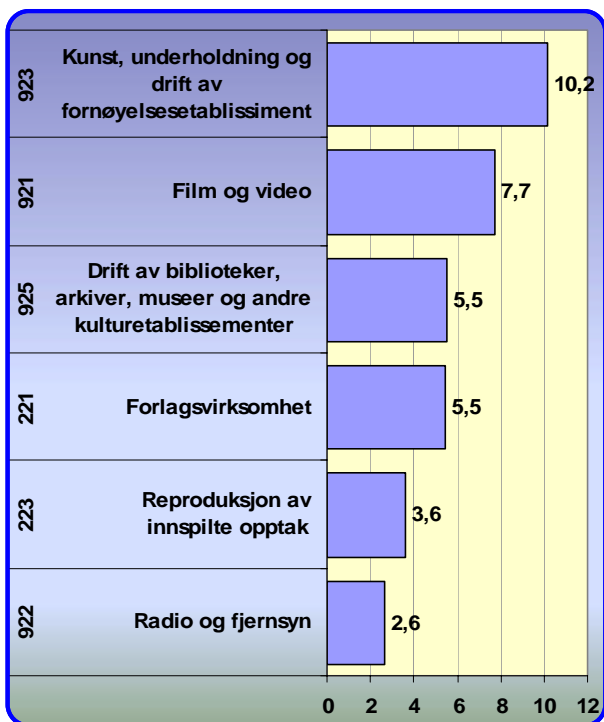
Figur 62: Etableringsfrekvens innenfor kultur næringer og alle bransjer. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ Utvikling av etableringer i kultursektoren

Det er også interessant å undersøke om kulturbransjen kjennetegnes av mange nyetableringer. Dersom dette er en bransje preget av vekst og utvikling, ville en forvente å finne at det blir startet opp flere nye foretak enn i andre bransjer.

I figuren er etableringsfrekvensen i kultur næringer sammenliknet med den gjennomsnittlige etableringsfrekvensen i næringslivet i perioden 1997-2003.

Kulturbransjen hadde lavere etableringsfrekvens enn gjennomsnittet i 1997, men har etter dette hatt høyere etableringsfrekvens enn gjennomsnittet fram til 2003. I 2003 hadde kultur næringen samme etableringsfrekvens som andre næringer. I de mellomliggende årene har etableringsfrekvensen innen kulturen bare vært litt høyere enn normalt, og langt under nivået til høyvekstbransjer som f eks databransjen.

Figur 63: Etableringsfrekvens i 2003, kulturbransjene. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ Etableringsfrekvens i kulturbransjene

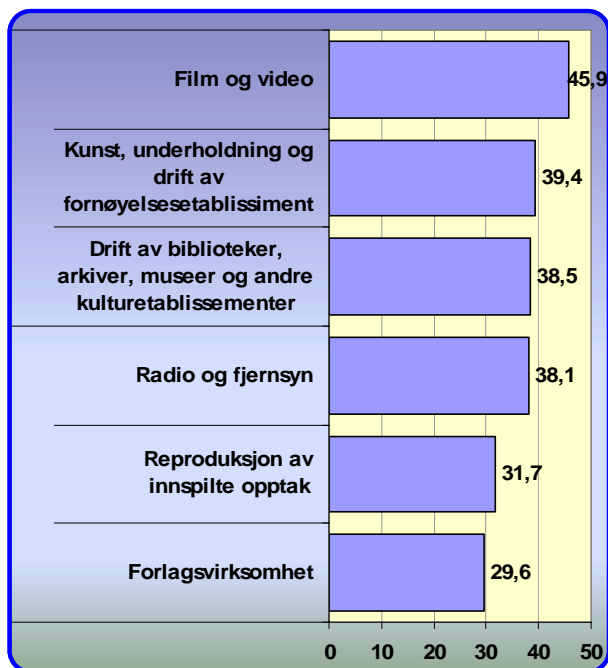
Kultur næringen, slik vi har definert den, inneholder ulike bransjer med forskjellige egenskaper.

I figuren har vi målt etableringsfrekvensen i de enkelte kulturbransjene i 2003.

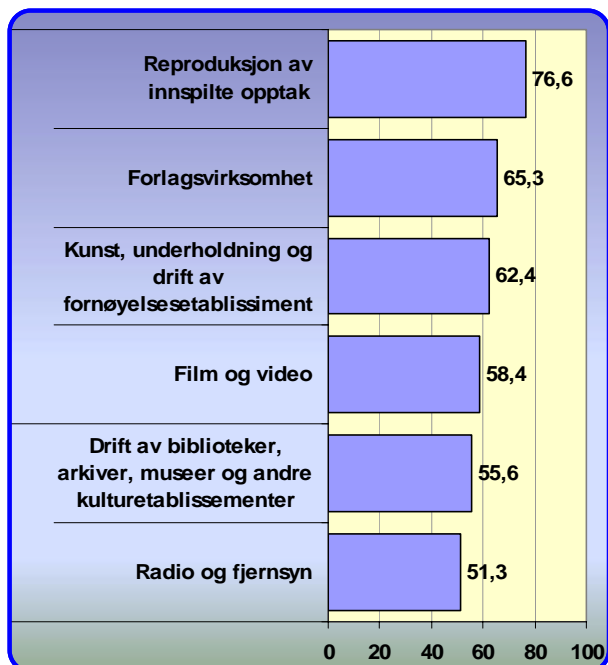
Bransjen kunst, underholdning og drift av fornøyelsesetablissement har en høy etableringsfrekvens. Her er mer enn et av ti foretak registrert i det siste året.

Bransjen film og video har en etableringsfrekvens nøyaktig likt gjennomsnittet på 7,7.

De andre enkeltbransjene har lite nyetableringsaktivitet.

Figur 64: Prosentvis andel av foretakene med over ti prosent vekst i omsetning fra 2002 til 2003. Datakilde: Foretaksregisteret.

Figur 65: Prosentvis andel av foretakene med positivt resultat før skatt. Datakilde: Foretaksregisteret.

✓ Andel vekstforetak i kultursektoren

Det er også mulig å undersøke om foretakene innen kulturnæringen er kjennetegnet av sterk vekst i forhold til andre næringer.

I figuren er den prosentvise andelen av foretakene med over ti prosent vekst i omsetning fra 2002 til 2003 vist for de enkelte kulturbransjene.

Andelen vekstforetak i kulturbransjene samlet er 35,3 prosent. Dette er litt høyere enn gjennomsnittet på 34,3 prosent.

Bransjene film og video har en høy andel vekstforetak, her har 45,9 prosent av alle foretak en omsetningsvekst på over ti prosent i 2003. Flere av de andre kulturbransjene har også høyere andel vekstforetak enn gjennomsnittet.

Forlagsbransjen derimot, har lavere andel vekstforetak enn gjennomsnittet.

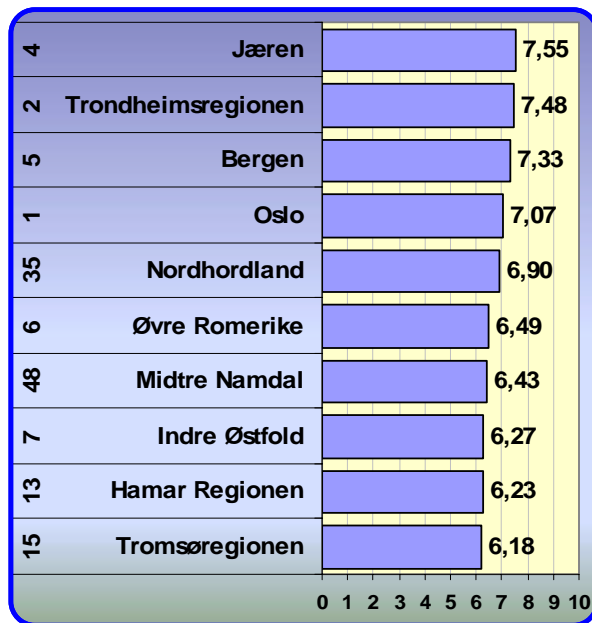
✓ Lønnsomhet i kultursektoren

Lønnsomheten i kultursektoren kan måles gjennom å se på hvor stor andel av foretakene som har positivt resultat, som vist i diagrammet.

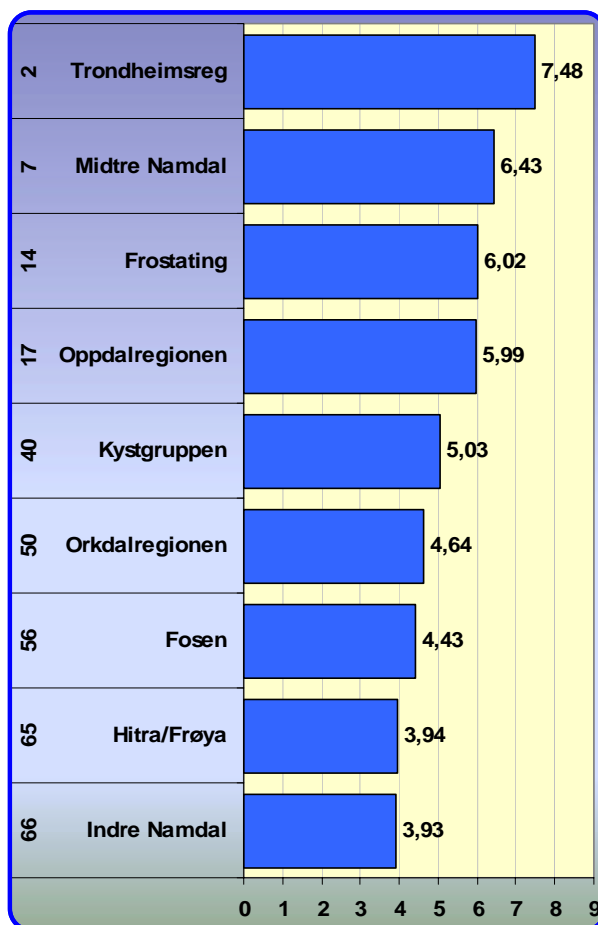
Andelen lønnsomme foretak i kulturbransjene samlet er 62,4 prosent. Gjennomsnittet for alle bransjer er 66,9 prosent. Kultur synes dermed å være lite lønnsomt i forhold til andre bransjer. Det er naturligvis tenkelig at en del aktører i kulturell næringsvirksomhet har andre drivkrefter enn profittmaksimering.

Et fremtredende trekk ved utviklingen i de siste tyve, tredivye år er den kolossale økning i tilbudet av opplevelsesmuligheter.

Peter Wessel Zappfe, 1933

Figur 66: Rangering av næringslivet i regioner for 2003, basert på vekst, lønnsomhet, nyetableringer og næringslivets relative størrelse. Tallene til venstre angir rangering for gjennomsnitt de siste 5 år.

Figur 67: Rangering av næringslivet i regionene på Østlandet. Tallene til venstre angir rangering 2003 blant de 79 regionene i Norge.

➤ NM i næringsliv

Næringslivsindeksen er konstruert for å vurdere næringsutviklingen i ulike områder. Næringslivet er vurdert i forhold til fire faktorer: Vekst i omsetning, nyetableringer, lønnsomhet og privat sysselsetting i forhold til folketall. Indeksen er konstruert slik at den regionen som har lavest verdi på en indikator får 0 poeng, medianen 5 og den regionen som har høyest verdi får 10. De mellomliggende regionene får interpolert poeng. Deretter er regionene rangert i forhold til gjennomsnittlig verdi for de fire faktorene.

✓ NM i næringsliv Regioner

I figuren er næringslivsindeksen anvendt på regionalt nivå, og regionene er rangert.

En slik rangering kårer Jæren som den beste næringsregionen i 2003, fulgt av Trondheims- og Bergensregionen. I tilsvarende kåring av beste næringsregion i 2002 ble Trondheimsregionen nr 1. Det er de fire storbyregionene som gjør det best i 2003, og de fire storbyregionene har også den beste næringsutviklingen i siste fem år, sammen med Akershus Vest (Asker og Bærum) som er nr 3 i fem års gjennomsnitt.

Av regionene på Østlandet, er Oslo, Øvre Romerike, Indre Østfold og Hamarregionen med blant de ti beste regionene i 2003, og disse regionene er også med på topp ti i et femårs perspektiv, utenom Hamarregionene som er nr 13.

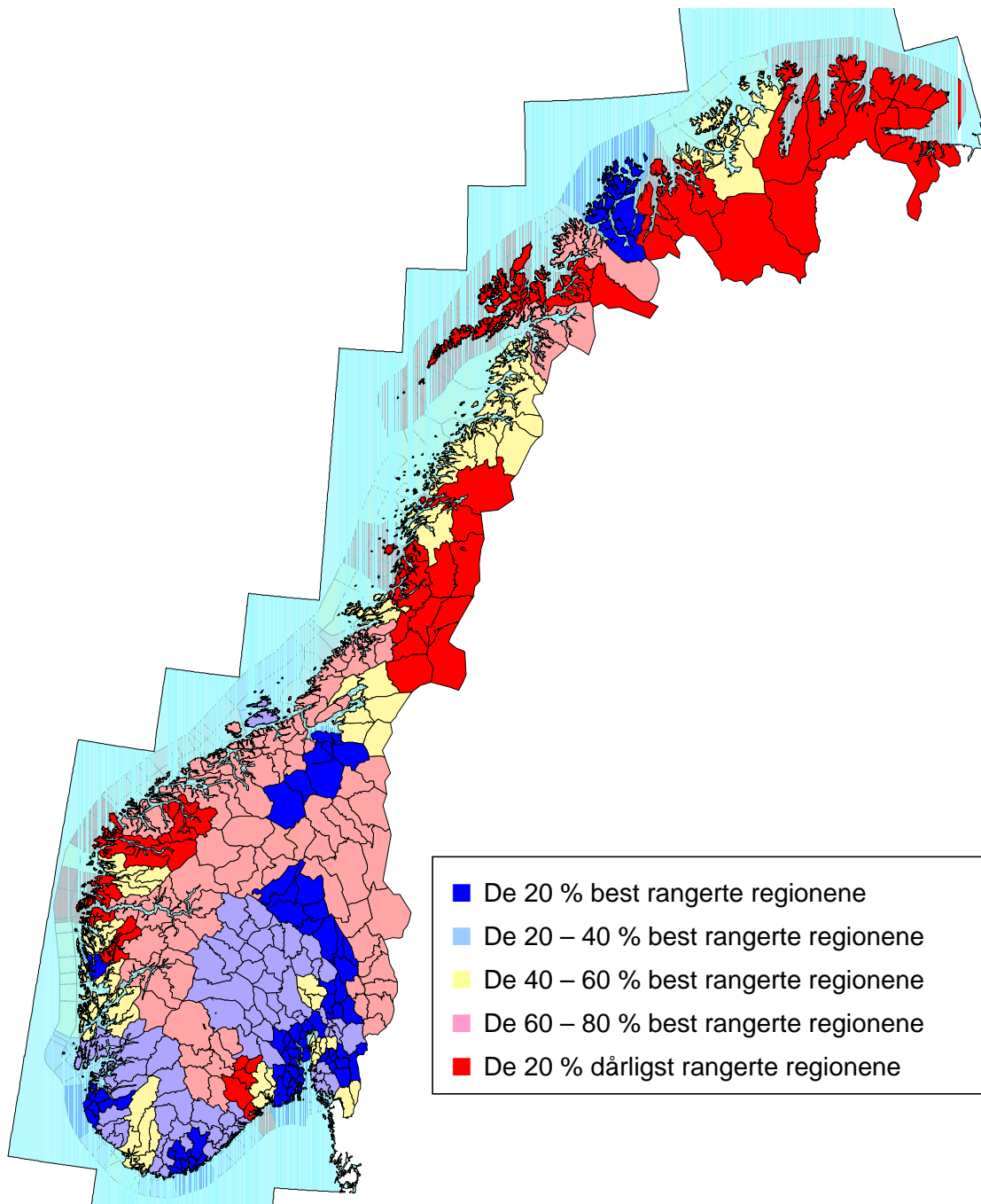
✓ Regionene i Trøndelag

I diagrammet er regionene på Trøndelag rangert etter poeng på næringslivsindeksen i 2003.

Trondheimsregionen har høyest score av regionene i Nord-Trøndelag, og er rangert som nr 2 av 79 regioner. Også Midtre Namdal, Frostating og Oppdalsregionen kommer godt ut,

Kystgruppen skårer middels, mens de øvrige regionene Orkdal, Fosen, Hitra/Frøya og Indre Namdal ligger under gjennomsnittet.

✓ **Kart: NM Regioner gjennomsnitt siste fem år**

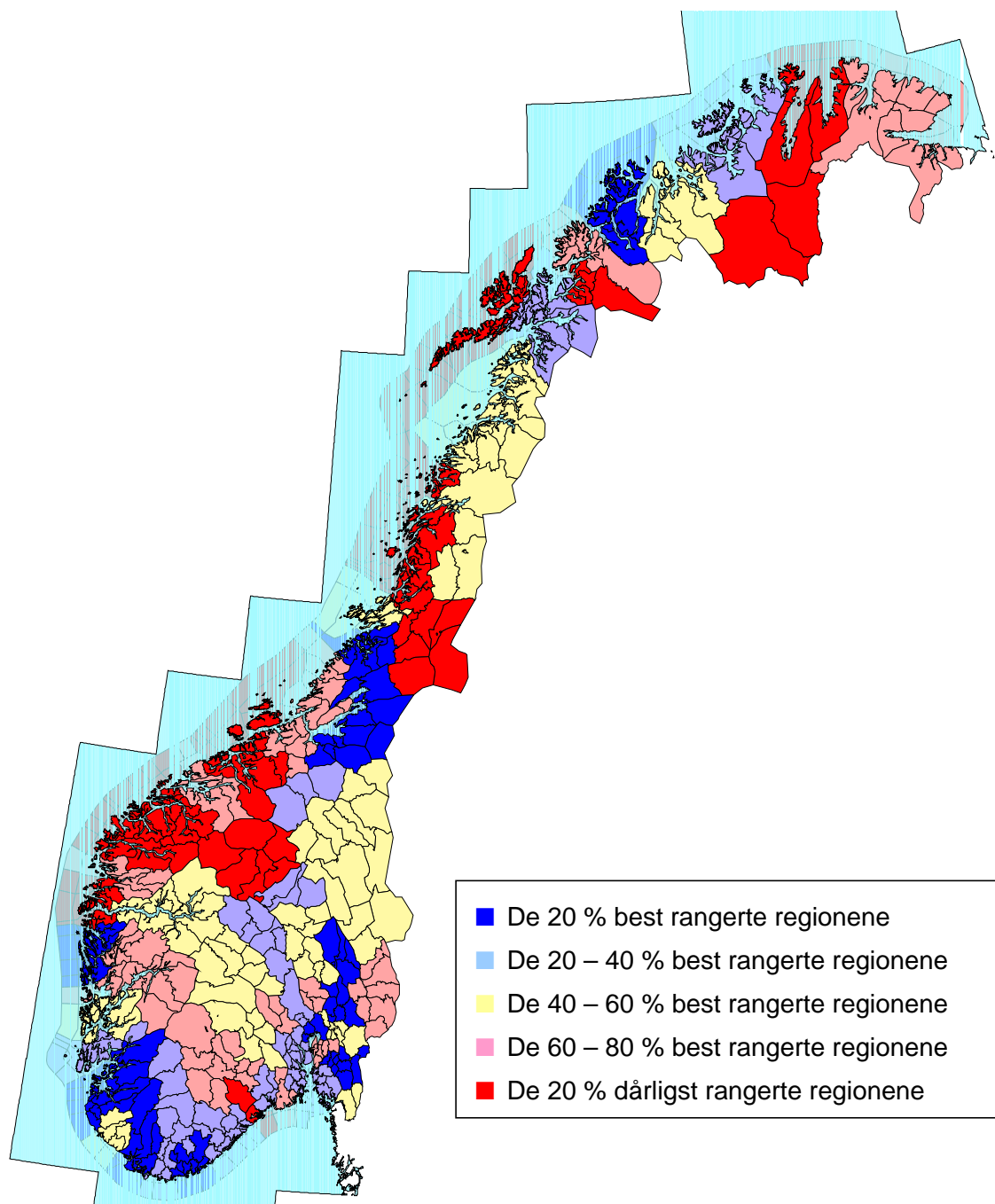

Figur 68: Næringslivsindeksen, gjennomsnitt 1999-2003.

Kartet over de næringsmessig mest fremgangsrike regionene i Norge, har et sterkt og klart mønster: Storbyregionene gjør det best. Regionene rundt Oslo, Drammen, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø er alle blant de beste regionene.

De regionene som gjør det dårligst finner vi i nord, eller usentralt i Sør-Norge.

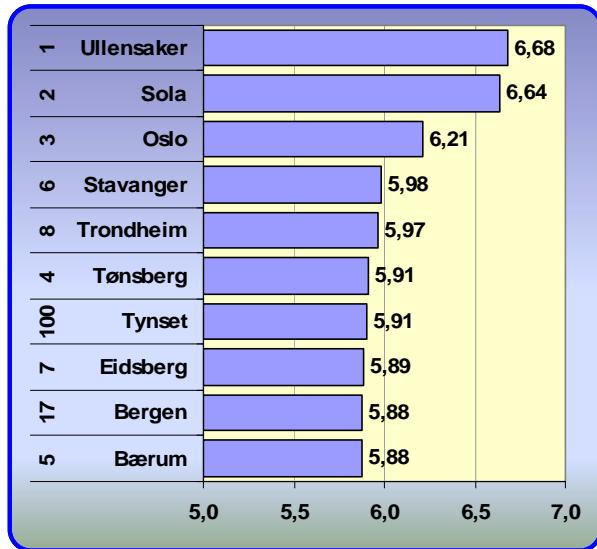
✓ **Kart: NM i næringsliv regioner 2003**

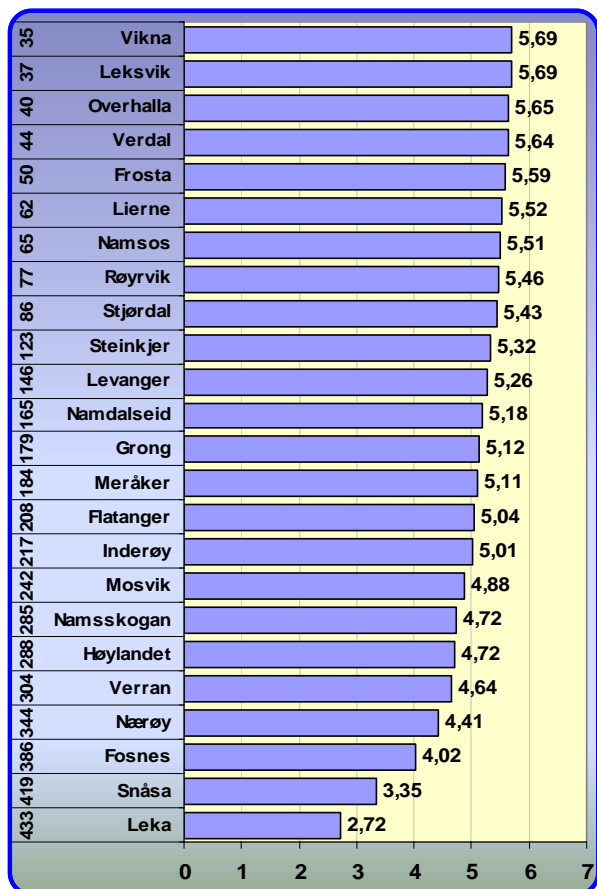
Figur 69: Næringslivsindeksen regioner, 2003.

Kartet over beste næringsregioner i 2003 viser noe mindre regelmessighet, enn når vi ser på gjennomsnitt de siste fem årene. Østlandet gjør det noe dårligere i 2003, mens regionene på Sørvestlandet og Trøndelag skårer høyere.

Samtidig er det flere regioner i nord som er skårer over gjennomsnittet. Nordvestlandet ser ut til å være den svakeste landsdelen i 2003, når det gjelder næringsutvikling.

Figur 70: Rangering av næringslivet i kommuner for 2003, basert på vekst, lønnsomhet, nyetableringer og næringslivets relative størrelse. Kommuner med mindre enn 100 foretak er ikke tatt med. Tallene til venstre angir rangering for gjennomsnitt de siste 5 år.

Figur 71: Rangering av næringslivet i kommunene i Nord-Trøndelag, basert på en indeks som vektlegger omsetningsvekst, lønnsomhet, nyetableringer og næringslivets relative størrelse. Tallene til venstre angir rangering i 2003 blant de 434 kommunene.

✓ NM i næringsliv, kommuner

Næringslivsindeksen kan også anvendes for å vurdere næringsutviklingen i kommunene.

I figuren til venstre er de ti kommunene med det mest fremgangsrike næringslivet i 2003 vist. Ullensaker kommune i Akershus er rangert som den kommunen som har det beste næringslivet i Norge. Ullensaker ble også kåret til beste kommune i tilsvarende undersøkelse i 2002.

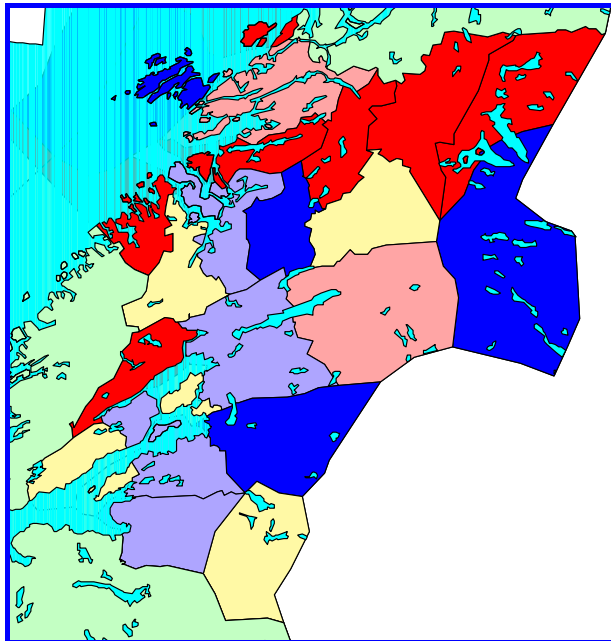
Sola og Oslo kommer på de neste plassene. Åtte av ti kommuner på topp 10 i 2003, er også med i topp 10 når vi bruker gjennomsnitt de siste fem årene. Ringebu og Hamar er nr 9 og 10 når vi bruker fem års gjennomsnitt, men er ikke med blant de ti beste i 2003.

✓ Rangering av næringslivet i kommunene i Nord-Trøndelag

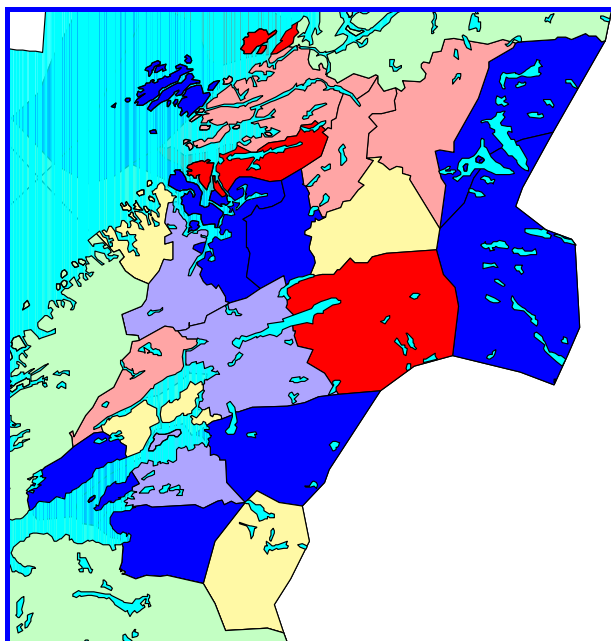
I figuren til venstre er næringslivet i de forskjellige kommunene rangert. Helt til venstre for hvert kommunenavn er det et tall som viser kommunens rangering blant alle kommunene i landet. Merk at den "offisielle" 10 på topp-lista bare rangerer kommuner med minst 100 regnskapspliktige foretak. Resultatene fra de minste kommunene er imidlertid svært tilfeldig pga det lave antall foretak.

Vikna er rangert på topp blant kommunene i Nord-Trøndelag, fulgt av Leksvik og Overhalla. Mange kommuner i Nord-Trøndelag er høyt rangert og flertallet skårer bedre enn gjennomsnittet.

Lavest rangering har Leka, Snåsa og Fosnes. Leka er nr 433 av de 434 kommunene i Norge, det vil si nest dårligst.

Figur 72: Næringslivsindeksen, gjennomsnitt siste fem år. ■ De 20 % best rangerte kommunene, ■ De 20 – 40 % best rangerte, ■ De 40 – 60 % best rangerte, ■ De 60 – 80 % best rangerte, ■ De 20 % dårligst rangerte kommunene.

Figur 73: Næringslivsindeksen 2003.

✓ Kart: Næringslivsindeksen siste fem år

Kartet viser kommunene i Nord-Trøndelag etter hvordan næringslivet skårer på næringslivsindeksen som tar utgangspunkt i gjennomsnittet for de siste fem årene.

Fire av kommunene i Nord-Trøndelag er blant de 20 prosent best rangerte kommunene med hensyn til samlet næringsutvikling i de siste fem årene. Vikna er best rangert, som nr 57 av 434 kommuner. Verdal (64), Lierne (78) og Overhalla (82) er også med blant de beste.

Syv kommuner er blant de 20 prosent dårligst rangerte. Det er Fosnes som er dårligst rangert, som nr 421 av 434 kommuner i Norge. Også Røyrvik, Leka, Namsskogan, Høylandet, Flatanger og Verran er med i denne gruppen.

✓ Kart, næringslivsindeksen 2003

Kartet som viser hvordan kommunene i Nord-Trøndelag skårer på næringslivsindeksen i 2003.

Hele ni kommuner i Nord-Trøndelag er rangert blant de 20 prosent beste.

Høyest rangert er Vikna, som er nr 35 av 334 kommuner i Norge.

Leka er lavest rangerte kommune, nr 433 av 434 kommuner i Norge. Også Snåsa og Fosnes er med blant de 20 prosent med lavest score på næringslivsindeksen.

✓ Oversikt over kommunene i Nord-Trøndelag

I tabellen under er det gitt en oversikt over kommunene i Nord-Trøndelag, og hvordan poengene i næringslivsindeksen er beregnet.

Det er først gitt poeng for fire ulike indikatorer: Nyetableringer (Andel foretak i Foretaksregisteret som er etablert siste år), vekst (andel foretak med over ti prosent vekst i omsetning), lønnsomhet (andel foretak med positivt resultat) og størrelse (andel ansatte i næringslivet som andel av befolkning). Poengene framkommer ved å la den kommunen i Norge som har best score få ti poeng, den dårligste kommunene får 0 poeng og mediankommunene får 5 poeng. Deretter blir poengsummen til de andre kommunene interpolert.

Gjennomsnittet av de fire indikatorene, næringslivsindeksen, blir deretter beregnet, og brukt som et mål for kommunens samlede næringsutvikling.

I tabellens nest siste kolonne vises hvordan kommunen er rangert blant de 434 kommunene i Norge.

Siste kolonne viser antall regnskapspliktige foretak i kommunen med omsetning i 2003. For kommuner med få foretak, under 100, vil resultatene lett kunne bli litt tilfeldige.

Tabell 1: Oversikt over kommunene i Nord-Trøndelag, næringslivsindeksen.

Kommune-nr	Kommune	Nyetableringer	Vekst	Lønnsomhet	Størrelse	Poeng 2003	Rang	Antall foretak
1702	Steinkjer	4,8	4,6	6,4	5,5	5,32	123	515
1703	Namsos	5,2	5,3	6,1	5,5	5,51	65	375
1711	Meråker	4,4	6,0	4,8	5,2	5,11	184	57
1714	Stjørdal	5,4	4,9	5,9	5,6	5,43	86	411
1717	Frosta	6,2	6,8	4,5	4,8	5,59	50	40
1718	Leksvik	4,2	7,6	5,7	5,3	5,69	37	71
1719	Levanger	5,0	5,3	5,7	5,0	5,26	146	331
1721	Verdal	5,2	5,6	6,2	5,5	5,64	44	293
1723	Mosvik	4,9	5,0	5,7	3,9	4,88	242	12
1724	Verran	5,5	5,2	4,3	3,6	4,64	304	34
1725	Namdalseid	5,2	4,7	5,8	5,0	5,18	165	37
1729	Inderøy	5,7	4,7	6,2	3,5	5,01	217	74
1736	Snåsa	1,2	3,4	3,8	5,0	3,35	419	52
1738	Lierne	3,8	7,7	5,5	5,0	5,52	62	34
1739	Røyrvik	4,5	8,3	5,3	3,7	5,46	77	22
1740	Namsskogan	4,1	7,5	2,8	4,5	4,72	285	41
1742	Grong	5,4	4,4	5,5	5,2	5,12	179	65
1743	Høylandet	4,6	6,8	2,9	4,6	4,72	288	38
1744	Overhalla	4,1	7,1	6,7	4,7	5,65	40	78
1748	Fosnes	3,3	6,7	3,6	2,5	4,02	386	10
1749	Flatanger	5,4	7,3	3,9	3,6	5,04	208	36
1750	Vikna	5,8	5,8	4,5	6,7	5,69	35	126
1751	Nærøy	3,5	5,4	3,8	5,0	4,41	344	99
1755	Leka	2,7	3,8	0,0	4,5	2,72	433	9

➤ Noter:

ⁱ Lønnsomhet og vekst i primærnæringene er basert på de regnskapspliktige virksomhetene. Nesten alle bønder har enkeltmannsforetak som ikke er regnskapspliktige, dermed vil analysene bare fange opp en liten andel av denne næringen. De regnskapspliktige foretakene i primærnæringene består for en stor del av gartnerier, eggpakkerier og liknende.

ⁱⁱ "enkeltbransjer" betyr 2-siffer NACE-kode. NACE er en internasjonal standard for gruppering av næringslivet.

ⁱⁱⁱ Politiske regioner er klynger av kommuner som har inngått samarbeid i form av regionråd, interkommunalt næringssselskap eller liknende.

^{iv} I denne rapporten er etableringsfrekvens beregnet ut fra nyregistrerte foretak i foretaksregisteret. En alternativ mulighet er å bruke enhetsregisteret, dette vil kunne gi et annet resultat.

^v Undersøkelser av nyregistrerte foretak gjort av Telemarksforskning-Bø viser at omtrent 70 prosent av nyregistrerte foretak starter opp ny virksomhet.